

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 8 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Pentek, március 2.

Meghíusult oláh támadás.

Budapest, március 1. (Hivatalos.)
▲ főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Mackensen vezértábornagy hadsere-
gének arcvonala:

A Buzeu-torkolatától nyugatra és
Paureitől északra a vasut mentén
ellenséges előretörések meghíusultak.

József főherceg vezérezredes ar-
cvonala:

A Susita-völgyben a románoknak erő-
sebb tűzérési előkészítés után megindí-
tott heves támadását közelharcban tel-
jesen visszavertük. A Dornawatráról
északkeletre rajtaütöttünk egy orosz
századon és szétugrasztottuk azt. A
mestikanescii állásunk ellen intézett
ujabb előretörés eredménytelen volt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy
arcvonala:

Helyenkint élénkebb tűzérési te-
vékenység.

Csalz harctér:

A tengeremelléki arcvonal egyes
szakaszain, továbbá a Plöcken és a
Tonale-szorosokon a tűzérési harc
élénkebb volt. Tolmeintől északnyu-
gatra a 80. számú gyalogezrednek egy
járőre a Gabriel közelében levő ellen-
séges árkokból 14 foglyot szállított
be. A Monte Zebio vidéken a 8. számú
cs. és kir. Landwehrgyalogezred ro-
hamjárőrei a hóban ázott alagutakon
keresztül benyomultak egy olasz állásba,
a melyet szétromboltak és az ellenség-
nek tetemes véres veszteséget okoztak.

Délkeleti hadszintér:

Nem volt említésre méltó harci
tevékenység. — Höfer altábornagy, a
vezérkari főnök helyettese. (Miniszter-
elnökség sajtóosztálya.)

Tervszerűen kiűrtett
védelmi állások az Anore
két partján.

Berlin, március 1. (Hivatalos.) A
nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Az Anore két partján néhány nap
előtt, különös okokból önként és terv-
szerűen kiűrtettük legelső állásaink egy
részét és a védelmet egy másik, előre
elkészített vonalba helyeztük át. Az el-
lenség nem vette észre mozdulatainkat.
Ugyesen tevékenykedő utóvédünk meg-
akadályozták habozva előrekuszó csa-

A Zsil-völgyért.

A budapesti lapok a mai naptól
kezdve — bizonytalan ideig — nyolc
oldalón, sőt egyesek ennél is kisebb
terjedelemben jelennek meg. Az ok:
nincs szén. Az egyetlen magyar pa-
pirgyárnak, mely újságpapírt állít elő,
szénhiány miatt annyira redukálnia
kellt a gyártási üzemet, hogy elvál-
talt kötelezettségének nem felelhet
meg. A leggazdaságosabb eljárás mel-
lett is egyre-másra tapasztalnunk kell,
hogy nagy városok világítási és víz-
üzemei mindennapos szénhiánnyal
küzdenek s a kulturintézetek ajtóit
még mindig nem lehetett megnyitni
a — szén miatt.

Történik mindez Magyarországon,
ahol pedig elegendő mennyiség van
ebből a kincsből a föld méhében.
Hogy miért a föld méhében s miért
nem a föld felett és az üzemek rak-
táraiban? Épen ez a mai nyomoruság
legérthetlenebb oka. Mert amikor
nyilvánvaló, hogy a legtöbb bajnak
oka az a szén, amely hiányzik, a lo-
gikus gondolkodás ugye az azt hozza
magával, hogy illetékes faktorok min-
dent elkövessenek a hiányzó mennyi-
ség előteremtésére.

Ezzel szemben mit látunk? Az er-
délyi szénbányák még mindig nem
működnek teljes üzemerővel. A sal-
gótarjáni kőszénbánya részvénytársaság,
az urikány-zsilvölgyi kőszénbá-
nya részvénytársaság, valamint a
kincstári kőszénbányák — a román
betörés előtt — napi 800 vagon kő-
szén termeltek, most együttvéve nem
többet 180 vagonnál. A bányák hely-
reállítására és teljes üzembe helyezésé-
re elegendő idő állott a mai napig
rendekezésre s ha mindez nem törté-
nt meg, nekünk aradiaknak is igye-
keznünk kell, hogy ez mennél hama-
rább megtörténjék. Hiszen ezek a
bányák voltaképpen a mi bányáink,
ezek Arad felé gravitálnak, egyenes
utjuk Aradon keresztül vezet. Hogy a
szénhiány minket olyan közelről érint,
közvetlen oka ennek épen az erdélyi
bányák korlátolt üzeme. Mert a tatár,
dorogi s a felvidéki szénbányák első-
sorban Budapestet és Felső-Magyar-
országot, a baranyai bányák a du-
nántúli látják el szénrel. Saját ma-
gunk iránt való első kötelességünk
tehát, hogy mi aradiak szorgalmaz-
zuk az erdélyi szénbányák teljes
üzembe helyezését. Arad város és Arad-
megye hatóságainak össze kell fog-
niok Hunyad- és a szomszéd megyék
hatóságaival s minden áron keresztül

kell vinniök a kormánynál, hogy az
erdélyi bányákat a legmesszebb menő
támogatással segítsék meg. A kor-
mány jóakarátán nem fog mulni a
teljes segítség, látjuk abból is, hogy
250000 koronát a zsilvölgyi kőszén-
vedett iparosok és bányászok felségi-
tésére már ki is utalt. Ez azonban a
széntárnak megnyitását még nem hoz-
ta meg. A kormánynak nagyarányú
és rögtönös akciója szükséges ehhez.
S igazán kívánatos volna, hogy ezt
Arad és Aradmegye hatóságai és ve-
zető emberei szorgalmazzák. (c)

patait a feladott földszegély harc nél-
küli birtokba vételében. Ezek a
gyenge osztagok tulerő támadására
parancs folytán kitérve, jelentékeny,
véres veszteséget okoztak az ellenség-
nek s eddig 11 tisztet, 174 lönyit le-
gényiséget fogtak el, 4 gépfegyvert
zsákmányoltak és még ma is uralják
állásaink előterét. Az angolok erős
tüzelés után a tegnap reggeli órák-
ban Le-Transloynál és Saillynál tá-
madtak, Le-Transloynál akadályunk
előtt, Saillynál, ahol éjjel is megis-
mételték, közelharcban hiúsult meg a
támadás. A benyomult ellenséget
ellentámadással kivertük, miköz-
ben 20 embert elfogtunk. Két
szűk területre szorító részen an-
gol lövészteszkek keletkeztek. A Maas
nyugati partján a franciák reggel
rohamra készültek. Megsemmisítő tü-
zelésünk megakadályozta annak ke-
resztülvitelét.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy
arcvonala:

Nincs lényeges esemény.

József főherceg vezérezredes ar-
cvonalán:

Az Erdős-Kárpátokban nagy hó-
esésben csak a Bisztrictől keletre
fekvő magaslatokon volt élénk tűzér-
ési tűz. A Valoputna uttól északra
az oroszok reggel ismételt támadást
intéztek a tőlük elfoglalt állások el-
len. A Szlanic és Ojtoz völgyben ki-
sebb előretöréseket, a Susita és a
Putna völgy közötti magaslatokon
pedig nagyobb erők támadásait ver-
tük vissza.

Mackensen vezértábornagy hadso-
portja:

Faureinél, Focsanitól északra és
Korbunál, a Szereth mentén elűz-
tünk orosz portyázó különítményeket,

Macedóniai harctér:

Nincs különös esemény. A Parolovótól keletre, a Cserna hajlásban lefolyt olasz támadás visszaverése alkalmával 5 tiszt és 31 főnyi legénység maradt kezünkön. — **Luden-dorff, első főszállásmester.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Arad város**kiviteli vámokat tervez.**

(A háboru ügynökeinek üldözése. — A riadalom a harmadosztályú adó kivetése miatt. — Erdekes és az aradi kereskedelmi kamarában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután tontos tárgysorozattal osztály-ülést tartott, amelyen a kamara beltágjai közül igen számosan jelentek meg. Az ülés többek között foglalkozott Arad város tanácsának azzal a tervével, hogy az Aradrol elszállítandó összes élelmi, kereskedelmi és iparcikkok után kiviteli vámot szedjen, valamint az Aradon most meginduló harmadosztályú kereseti adó kivetésével, illetve helyesbitésével. Másik fontos tárgya volt az ülésnek a háborus ügynökök megrendszabályozására kibocsátandó kormányrendelet.

Az ülésen Domány József beltág elnökölt. A tárgyalásra kerülő összes ügyeket Bojár Lajos s. titkár előadása alapján vette vita alá a gyűlés. A letárgyalt ügyekhez a vita folyamán hozzászóltak: Balogh Dávid, Glück Dávid, Hegyi Albert, Probst Mihály, Reinhart Gyula, Steiner Ferenc, Varjassy Lajos dr. 16-tukár és az előadó.

Az egyes ügyekről szóló részletes tudósításunk a következő:

Arad város tanácsa átiratot intézett a kamarához és közölte, hogy a háboru okozta városi terhek egyrészenek fedezése céljából beakarja hozni a tanács az ugynevezett kiviteli kövezetvámot. Tudvalevőleg az Aradra szállított összes élelmi és árucikkek után kettő-hat-nyolc korona beviteli kövezetvámot kell fizetni vagononként. A kormány eddig nem engedte meg, hogy az egyes városokból elszállítandó árucikkek után kiviteli kövezetvámot szedjenek, azonban 1914-ben Békéscsaba számára már engedélyt adott a kereskedelmi miniszter ilyen kiviteli kövezetvám szedésére. Erre támaszkodva szeretné Arad tanácsa is a kiviteli kövezetvámot bevezetni, mert ebből szinte százezer korona újabb bevétel származna évente a városnak. A kamara ülése arra az álláspontra helyezkedett, hogy ne lépjen életbe a kiviteli vámokat, hanem inkább emeljék fel az eddigi behozatali vámokat, az az emelés is azonban csak addig terjedjen, amennyire az utak kövezésének jókárban tartása ezt kívánatosnak teszi. Külön városi jövedelmet ebből nem szabad letesíteni, mert ezt a kormány nem is engedné meg.

A minisztérium a háboruban elszaporodott alkalmi ügynökök megrendszabályozására rendeletet fog kibocsátani, amelyben szabályozza az egész élelmiszerkereskedést. A kamara mai ülése kívánatosnak mondta ki az alkalmi ügynökök megrendszabályozását, azonban arra hívja fel a kormány figyelmét, hogy a régi élelmiszerkereskedőket ne tegye ki a közigazgatási kérdésekben járatlan hatóságok zsalatásának. A most kibocsátandó rendelet olyan bizottságokat is fog szervezni, amelyek szigorúan ellenőrzik az élelmiszerkereskedelmi iparigazolványokat,

és össze írják időközönként az élelmiszerkészleteket, amelyek alapján meghatározott árakat állapítanak meg. A gyűlés azt kívánja, hogy ezekben a bizottságokban a kamara mindég képviselve legyen, mert így megvédhetők a kereskedelem érdekei. Steiner Ferencnek azt az indítványát, hogy az élelmiszerkereskedőtől a hatóság kauciót követeljen, a gyűlés nem tette magáévá.

A parlament tudvalevőleg új törvényt hozott a legközelebbi három évre szóló harmadosztályú kereseti adó megállapítására vonatkozólag és a törvény kimondja, hogy a harmadosztályú kereseti adókat az új ciklusra nem fogják kivetni, hanem csak helyesbitik aszerint, amint az adózók üzleti terjedelme csökkent vagy nagyobodott. Az aradi pénzügyigazgatóság már most kibocsátotta a harmadik osztályú kereseti adók kivetésére, illetve helyesbitésére vonatkozó hivatalos értesítéseit és ugyszólván minden régi adózó kapott ilyen értesítést. Ez a polgárság körében riadalmat keltett, mert arra következtettek, hogy mindenkinek az adóját tel akarná emeltetni a pénzügyigazgatóság. A kamara mai ülésén azonban felvilágosították az adózókat, hogy a pénzügyigazgatóság emez intézkedése nem jelenti egyúttal az adó telemelését is, hanem a pénzügyi előadónak február hónapban be kellett terjeszteni javaslatát és ezért, nehogy feledékenységből valaki kimaradjon, egyelőre minden adózót felvett az új listástromba is. A kamara mai értekezlete határozata alapján, megfogja keresni a pénzügyigazgatóságot, hogy az adókivető bizottság tárgyalására, épúgy mint a múltban, most is pontosan hívja meg az adózókat, nehogy bárki is elússzék a kifogás lehetőségétől.

Ajánlat a városi mozi-jog berbevetelére.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város tanácsához Eszlinger Gyula aradi lakos ma egy beadvánnyal fordult, amelyben azt kéri, hogy a tanács bérlet útján ruházza rá a város közönségének birtokában lévő moziengedély gyakorlásának jogát. A beadvány a következő:

Tekintetes városi tanács! Tisztelettel alólirott arról értesültem, hogy a tekintetes városi tanács a város jövedelmeinek fokozása végett a még ki nem adott moziengedély mi-kénti értékesítésével és egy városi mozgókép-színház létesítésével foglalkozik, miért is ezen engedély gyakorlásának kibérlésére nézve a következő ajánlatot teszem:

Hajlandó vagyok a játszási engedélynek nekem leendő kiadása ellenében ezen jogért évenként negyedéves részletekben előre 6000 korona, azaz hatezer korona évi bért fizetni és kötelezem magam mintegy 400-500 személy betölgadására képes mozgókép-színházat az engedély kiadásától számított 6 hónapon belül a város egyik forgalmas helyén megnyitni.

Hogy a moziengedélynek ilyen módon való értékesítése mennyiben járna a városra előny-nyel, azt a következőkben mutatom ki:

1. Kétségtelen, hogy a város ez esetben semmitéle kockázatot nem viselne és biztos jövedelemhez jutna.

2. Amennyiben én gyakorolnám ezen engedélyt, úgy a fizetendő bérösszeget felül még a város jövedelmeit gyarapítana a mozi-jegyek után általam fizetendő adó is.

3. A városnak semmitéle befektetésre szüksége nem volna, míg ha maga gyakorolná a jogot, úgy tekintélyes befektetést is kellene eszközölnie — tekintet nélkül arra, hogy mely helyiségben kívánna a jogot gyakorolni.

4. Városi kezelésben lévő üzemek soha sem járnak oly jövedelemmel, mint a magán-kezelésben lévők és így nyilvánvaló, hogy ezen jognak magán egyen által való gyakorlása a városra előnyösebb.

A bérleti szerződést azonban — tekintettel a szükségessé váló beruházásokra — legalább is 10 évre kérném megkötöni, mert rövidebb bérleti idő biztosítása ellenében nem találnám meg számításomat és nem volna érdemes a szükségessé váló befektetést megkockáztatni. Ahhoz, hogy a berendezéshez szükséges befektetés még részemre is jövedelemmel járjon, az üzem gyakorlásának legalább is ennyi időn át való biztosítása szükséges.

Megjegyzem, hogy ajánlatom elfogadása esetén hajlandó vagyok kötelezettségeimnek biztosítására egy évi bérösszeget, azaz hatezer koronát a város pénztárába letétbe helyezni.

Tekintettel arra, hogy ezen kedvező ajánlatom elfogadása esetén a város minden kockázat nélkül tekintélyes jövedelemhez jutna (mintegy 12-15 ezer korona jegyadó is betolyna) és nem kellene ilyen nehéz időben, midőn a városi közigazgatás szervei sokkal fontosabb és jelentősebb kérdések elintézéséhez is alig tudnak hozzá jutni — ilyen kérdések megoldásával foglalkozni — kérem, méltóztas-sék ajánlatomat elfogadni és arról engem értesíteni.

Figyelemre méltó ez az ajánlat és azt hisszük, hogy a tanács mérlegelve az okokat, amelyek a városi mozgósínház jogának bérbe-adas útján leendő értékesítését feltétlenül indokoltá teszik, a kérelmezővel történő tárgyalások után el is fogadja azt. Az ajánlat olyan, hogy alapját alkothatja a tárgyalásoknak és ha olyan anyagi rekompenciációban tud a tanács megállapodni, amely a város érdekeit kielégíti, akkor mindenesetre a bérbeadás elebe helyezendő a bazi kezelésnek, amely mint ismeretes, Aradon sajnos eddig még sehogy sem vált be.

Azonban minden érvenél súlyosabban esik a mérlegbe a kérdés eldöntésére az a körülmény, hogy az óriási költségekkel felépült kulturpalota nagyterme semmi körülmények között sem lehet felhasználható mozgósínház-céljaira. Nem azért építette az állam és a város óriás áldozatokkal ezt a páratlanul álló dísztermet, hogy azt rövidesen tönkre is tegyék. Ennek meg kell maradnia eredeti rendeltetése mellett, ez más mint magas szellemi kulturá-nak, tudományos előadásoknak, hangversenyek-nek színhelye nem lehet és nem képzelhető el, hogy akadjon a törvényhatóságban egyetlen ember, aki hajlandó lenne hozzájárulni ahhoz, hogy Aradnak ez a büszkesége a pusztulásnak adassék át.

Keresse a város, joga van hozzá a maga anyagi előnyeit, értékesítse a kezében lévő jogot és kössön becsületos üzletet az ajánlat benyújtójával, de sohasem feledkezhetik meg arról, hogy a kulturpalota nagyterme üzemhelyi-séggé nem alacsonyítható le!

LEGUJABB.

Bjel 2 óraker érkezett telefonjelentés.

Elsüllyesztett csapatszallító gőzösök.

A Wolff-ügynökség jelenti: A Földközi tenger zár alá vett területén tengeralattjáróink a következő hajókat süllyesztették el: Február 17-én: Maltától délnyugatra teljesen megrakott kelet felé igyekező 9000 tonnás szállító gőzöst. Február 23-án: Teljesen megrakott, kíséző hajókkal biztosított 5000 tonnás csapatszallító gőzöst. Továbbá egy másik megrakott, kiérő-ökkel ellátott 5000 tonnás csapatszallító gőzöst. Utánna a „Dorothy” föltegyverzett 4494 tonnás csapatszallító gőzöst, amelynek fedélzetén körülbelül 500 főnyi gyarmati csapat volt, tüzérséggel és lovakkal. A csapatok egyrésze a vízbe fulladt. — Tengerészeti vezérkari főnökség.

Osszeférhetetlen a képviselőség az Intendánsággal.

— Bánffy Miklós gróf nem lehet az állami színházak vezetője. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az összerférhetetlenségi bizottság Khuen-Hederváry Károly gróf elnökletével ma délután ülést tartott, melyen részt vettek: Beóthy László, Erdelyi Sándor, Vázsonyi Vilmos, Mándy Samu, Pallavicini György őrnagy, Nemeth Károly, Csermák Ernő, Kostyal Miklós, Falcione Arpád és Hegedüs Kálmán tagok.

A bizottság elsőnek Sándor Pál ügyét tárgyalta. Falcione Arpád ismertette az ügyet, majd felolvasták Sándor Pál irásos védekezését, ezután Vázsonyi és Csermák több kérdést intéztek Sándor Pálhoz. Zárt tanácskozás után a bizottság elhatározta, hogy az ügyet a zsüri elé terjeszti.

Utána Mayer Ödön ügyét tárgyalták, melyet Nemeth Károly ismertetett. A bizottság visszavonult és elhatározta, hogy az ügyet befejezettnek nyilvánítja és az ítélő bizottság által döntésre érettnék tartja.

Ugyancsak Nemeth Károly ismertette ezután Bánffy Miklós gróf két rendbeli összeférhetlenségi ügyét. Az egyik ügy arra vonatkozik, hogy Bánffy gróf a kormány megbízásából 16.000 korona tiszteletdíj és 2000 korona kocsi pénz fizetése ellenében kormánybiztosi teendőket vállalt az Operaháznál és a Nemzeti Színháznál. A

bizottság rövid tanácskozás után ki-mondotta az összeférhetlenséget és felhívta a jelenlevő Bánffy Miklós grófot, hogy az összeférhetlenséget nyolc nap alatt szüntesse meg. A bizottság a határozatban hangsúlyozta, hogy Bánffy gróf részéről rosszhiszeműség nem forog fenn.

A másik ügy a gyalui birtoknak a kincstár részére való eladásával áll összefüggésben. Bánffy Miklós gróf kijelenti, hogy a birtok felajánlásával nemzeti missziót vélt teljesíteni anyagi előnye az ügyletből nem volt, sőt az utánjárás, hogy a birtokot magyar nemzeti célokra megmentse, sok pénzébe került neki. Az általa hozott tanúnak, Horváth Lászlónak kihallgatása után aki eskü alatt tett vallomásaiban mindenben megerősítette Bánffy védekezését, a bizottság tanácskozássra vonult vissza, amelyben tekintettel arra, hogy maga a bejelentő fél sem állította, hogy Bánffy Miklós grófnak a közbenjárásért anyagi előnye lett volna és hogy maga a tény csak a törvény 13. szakasza alapján bírálható el, ennek pedig semmi szankciója nincs, sem az állandó bizottság, sem a zsüri nem bírálhatják, úgy határoztak, hogy a további eljárást megszüntetnek nyilvánítják.

Német sikerek

szárazon és vizen.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Wolff-ügynökség jelenti: A keleti harc-tér eseményei agyáltszik már a tavasszi és a nyári nagy offenzíva előkészítését jelentik. A február 23. és 24-iki nagy orosz támadások, melyeket a Tatárszoros ellen intéztek, azt bizonyítják, hogy előkészítői voltak egy későbbi betörésnek Magyarországra, amely azonban kudarcot vallott és a támadásokat itt azóta nem ismételték meg. Ezzel szemben azonban a németek a valeputnai út mentén előbbre jutottak. Mesticanesti közelében is új nagy sikereket értek el. Az uttól északra eső magaslaton a németek kitánóan berendezkedtek. A siker nagyságát mutatja nemcsak a meghódított magaslat nagy taktikai jelentősége, hanem a szákmány nagysága is. A macedon harctéren az oroszok ismételt támadást intéztek az 1050-es magaslat ellen, amelynek elfoglalását az orosz csapatok már többször jelentették. Két kilométernyi szélességben rohanták meg az itten levő állásokat, de ott, ahol eljutottak kövézárkainkig, kézigrántással verték csapataink őket vissza. Egy helyen be is nyomultak, de azonnal visszafutottak őket. Menekülés közben nagy veszteségeket szenvedtek.

A Wolff-ügynökség jelenti: A francia tengerészeti minisztérium február 12-án közölte, hogy egy ellenséges tengeralattjáró február 12-én délután öt órakor az Abour torkolatánál felbukkant és hat ágyulóvést tett a part felé. A parti őregek azonnal tüzet kezdtek és az egyik lövés el is találta a tengeralattjárót, mire az a víz alá süllyedt és elmehekült. Az illető tengeralattjáró most érkezett vissza teljes ép-ségben és jelenti, hogy Forges de la d'Abourné, Bayone mellett bőségesen ágyuzta a kikötő telepeket. Hogy a tüzelés eredményes volt, azt több nagy tűz bizonyította. A tengeralattjáró csak később vette észre, hogy a védőágyuk tüzelést indítottak rá, de a tüzelés eredménytelen volt. Később az a tengeralattjáró egy má-

sik tengeralattjáróval együtt tizenegy gőzöst, három vitorlást és hét halászhajót süllyesztett el 87.500 tonna tartalommal.

A Wolff-ügynökség jelenti: Egy német tengerészeti repülő az Aegei tenger északi részében sikerrel bombázott egy nagy ellenséges szállító gőzöst, mely erős ágyutüzelés alá vette és a két ellenséges repülő üldözése ellenére épségben tért vissza.

Lukács László

vejenek ékszerrel.

(Per 16.000 koronáért.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Weisz Vilmos budapesti ékszerész kere etet indított Lukács László volt miniszterelnök ellen. A keresetben 16.000 koronát követel a volt miniszterelnöktől ékszerekért, melyeket nem Lukács László, hanem fogadott leányának, Lukács Lucynak tért, Schirding Rudolf gróf vásárolt és az ékszerész állítása szerint a volt miniszterelnök ezért kezességét vállalt. Schirding Rudolf gróf évekkor eselőtt, mikor Lukács Lucy nőlegénye volt, felkereste az ékszerészt és ajándéknul egy arany szelencét Lukács Lászlónak, gyöngy-nyakéket Lukács Lucynak, több aranygyűrűt briliánsokkal, arany kézelőgombokat és cigaretta-tárcákat vásárolt. Ezekon kívül háromezer korona készpénzt is kért kölcsön az ékszerésztől, mert a Ritz szállóban villásreggelit kellett adnia és erre nem volt pénze. Schirding Rudolf gróf a háromezer koronát visszafizette az ékszerésznek, de az ékszerekkel adós maradt és mint kiderült, az ajándékok egy részét el is zálogosította.

Az ékszerész már régebben is perelni akarta Lukács Lászlót, de Reiner Béla dr., a munkapárt akkori titkára közbenjárására Weisz elállott a portól. Lukács László ugyanis olyan kijelentést tett, hogy rendezni fogja a gróf adósságait és 12.000 koronát fel is ajánlott. Időközben azonban Lukács Lucy elvált férjé-

től. Ezután hosszas tárgyalások következtek az ékszerésszel, de Lukács László nem volt hajlandó fizetni. Most aztán Weisz Vilmos 16.000 korona és járulékaik iránt keresetet indított Lukács László ellen és a perfelvétel már meg volt. Az érdemleges tárgyalás még ebben a hónapban meg lesz.

Zárt ülés a képviselőházban.

(Sürgős interpelláció a kiegyezés miatt.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Az országgyűlési képviselőház mai ülését fél négy órakor nyitotta meg Szász Károly al-elnök. Bemutatta a Háznak Gratz Gusztávnak, akit a külügyminisztérium sajtóosztályának fő-nökévé neveztek ki — mandátumáról lemondó levelét, majd jelentette azt is, hogy Deutsch Jenő budapesti lakos Pallavicini György őrnagy ellen összeférhetlenségi bejelentést tett, melyet, miután a házszabályokban előírt formákat nélkülözi, elutasítottak. Jelenti ezután, hogy Batthyány Tivadar gróf sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt. Ezután áttértek a kivételes hatalom igénybevételéről szóló miniszterelnöki jelenés tárgyalására.

A jelentéshez elsőnek Hammersberg László szólalt fel. Beszédében polemizál Siegescu tegnapi beszédének tartalmával, majd rátér az élelmezési kérdésekre. A központok működését hibáztatja. A jelentést nem veszi tudomásul.

Ghllányi Imre báró földmívelésügyi miniszter szólal fel ezután és reflektál a vita alatt elhangzottakra. Rámutat arra, hogy a központoknak és főleg a Haditerménynek működését a vitában többen kifogásolták, holott a központok létesítését a háborus helyzet feltétlenül szükségessé tette, mert csakis a központokkal tudták az ország ellátását biztosítani. Kezdetben nehézséggel küzdöttek a központok, ezek a nehézségek most már teljesen megszűntek és mindenkinek legnagyobb megelégedésére teljesítik fontos feladatukat. A többtermeléshez nem szabad túlzott reményeségeket fűzni, mert ezek csak új teoriák. Nem szabad felesleges pénzpocsékolásba menni a műtrágya alkalmazásánál. A műtrágyát nem is kell nagy mennyiségben igénybe venni, mert hiszen a gazdaságokban elég trágya van. Ezután arról beszél, hogy a földmívelésügyi minisztériumban eddig csak jogi képzettségi hivatalnokokat lehetett kinevezni. Most magasabb gazdasági végzettséggel bírókat is kinevezhetnek és a jelenlegi tisztviselői kar tanfolyamokat fog hallgatni, hogy gazdasági kiképzést nyerjenek.

Ghllányi beszéde után ívet nyújtottak át az elnöknek, melyben ötvennégy ellenzéki képviselő zárt ülést kért, amit az elnök el is rendelt. A zárt ülés fél nyolcig tartott. Amikor a zárt ülés után a képviselők kitódultak a folyosóra, az ellenzékiek azt hangoztatták, hogy a zárt ülés vége felé többen, köztük Zichy Aladár gróf is felszólalásra jelentkezett és a zárt ülést mégis berekesztették. Hangoztatták, hogy elmondani valójukat nyílt ülésen fogják szövé tenni. Szmracsányi György azt hangoztatta, hogy sürgős interpellációt fog befejezteni a zárt ülésen történtek dolgában.

A szünet közben Tisza István gróf miniszterelnök a munkapárt tagjaival tanácskozott. Az elnök valamivel fél nyolc óra után nyitotta meg a nyílt ülést és először a miniszterelnök emelkedett szólásra. Kijelentette, hogy nem vették észre, hogy a zárt ülésen történt szavazás közben Zichy Aladár és mások is szólásra jelentkeztek.

Az ellenzéki oldalról közben többen felkiáltanak: Mi is akarunk beszélni.

Tisza István kijelenti, hogy sem a kormány, sem pedig a többség nem akar senkit meggátolni abban, hogy véleményét szabadon nyilvánítsa és mikor a házszabályokban biztosított joguknál fogva zárt ülést kértek az elnök azt nyomban el is rendelte.

Ezután áttértek **Batthyány Tivadar** gróf sürgős interpellációjának meghallgatására. Batthyány Tivadar gróf a jövő gazdasági viszonyairól, a kiegyezésről, a kereskedelmi szerződésről Ausztriával, Németországgal és a balkán államokkal interpellált. Hangoztatja, hogy a husz éves kiegyezés védelemben dolog lenne. A kormány a kvóta leszállításával szemlényvesztési játékot űz. Követeli, hogy a magyar

expanzív törekvéseket kellő veszedelemben részesítsék, hogy a magyar gazdasági érdekeket ne csak Ausztriával szemben, hanem Németországgal szemben is megóvják.

Az interpellációra Batthyány nem kapott választ és azt kiadták a miniszterelnöknek. Alig tíz-tizenkét képviselő hallgatta végig az interpellációt, a kormányt csak Jankovics Béla kultuszminiszter képviselte. Tisza István gróf miniszterelnök a folyosón karonfogva sétált Ghillányi Imre földművelésügyi miniszterrel és kijelentette, hogy az interpellációra most nem hajlandó válaszolni.

Az ülés ezután véget ért.

Wilson nem fogadja el a londoni klauzúrat.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az orosz lapok szerint Amerikahozása arra vezethető vissza, hogy az entente-hatalmakkal megkezdett tárgyalása eredménytelen maradt. A Unió vonakodik az ismert londoni klauzúrat, a különbékét illetőleg, elfogadni, továbbá Amerika az összes hadi eszközöket a maga számára akarja igénybe venni. Szóval Amerika egy teljesen külön háborút akar viselni.

Newyorkból jelentik: Bryan Washingtonba érkezett és felszólította híveit, hogy az elnöknek adandó felhatalmazásokat korlátozzák és a kereskedelmi hajók felhagyverzése ellen foglaljanak állást.

Hir szerint az elnök azzal a tervvel foglalkozik, hogy a semlegeseket közös értekezletre hívja össze, hogy közös elhatározásban állapodjanak meg a tengeralattjáró háború kérdésében.

Berlin. Ide érkezett kábel táviratok szerint **Tarnovszky** Adám gróf osztrák-magyar nagykövet tárgyalta Lansinggal. A tárgyalás nem volt hivatalos, mert Tarnovszky még nem tudta átadni megbízó levelét.

A Cunard társaság közli, hogy a legénység közül husz és az utasok közül hat volt a Lakonia fedélzetén amerikai.

A *Corriere de la Sera* szerint a Rochester gőzös, melynek február 28-án kellett volna megérkeznie, Bordeauxba, eddig nem érkezett meg.

IRODALOM ES MUVESZET.

Színházi műsor:

Pénteken: Böregér.

Szombaton délután három órakor mérsékelt helyárrakkal: Ifjúsági- és népies előadás: *A kornevillei harangok.*

Este hét órakor, rendes helyárrakkal: Arany János 100 éves születésének évfordulójára *Szentivánéji álom*, tündérajáték. Mendelssohn-zenevel.

* **A színház hírel. Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután három órakor egy már hosszabb idő óta pihentetett kedves operett, a Tiszavirág kerül előadásra a főszerepekben Horváth Mici, Járni Böske, Barics, Polgár S., Győző, Várnai stb. Este 7 órakor megismétli a társulat a Szentivánéji álom című költői tündérajátékot, Mendelssohn-fele zenével. *Ifjúsági és népies előadás.* Szombaton délután színre kerül a Kornevillei harangok. Arany János halhatatlan költőnk születésének 100 éves évfordulóját ünnepli a társulat szombaton, amikor a Szentivánéji álom című tündérajáték kerül színre Mendelssohn eredetű zenekísérettel. Az előadásban részt vesz az egész személyzet. A főszereplők: K. Kárpóczy Juliska, Harsányi Margit, Heppesné, Kieffer Lujza, Bánházi T., Kertész, Deli, Kiss M., Várnai, Győző, Barics, Járni S., Polgár, *Kertész Vilmos*, a budapesti színház kiváló művésze jövő héten három estén lép föl az aradi színházban. Hétfőn a *Sevillai borbély*, kedden a *Hofmann meséiben* és szerdán a *Három a kis leány* Schubert szerepében, melyet ez alkalommal először játszik Aradon. Az összes előadásokra jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál.

* **Jótekonycsela műkedvelői előadás Pankotán.** A pankotai általános iskola tanesete nagy sikerű műkedvelői előadást rendezett február 18-20 és 25-én a tanítók hádiárvái s a szegénytanúk javára. Műsoruk oly ötletesen volt összeállítva, hogy várakozáson felül kielégítette a hallgatóság igényeit. Zongora szám, több egytípusos szindarab, 8 kisleányka által előadott hollandi tánc s egy csodaszép daltánc, a „Csipkerózska” — mindezek oly művészen és kitűnő betanításban kerültek előadásra s a siker

oly nagy volt, hogy háromszor kellett megismételni az előadást, melyek mindannyiszor zsúfolt nézőtér előtt kerültek színre. A szereplők között akadt néhány egész apró iskolás leánya is, kik még csak az első vagy második osztályba jártak, de oly meglepő bájjal és nyugodtsággal mozogtak a színpadon, hogy a legnagyobb eiragadtatást váltották ki a nézőkből. Az óriási erkölcsi siker mellett igen szép anyagi siker koronázta az előadásokat és sokáig emlékeiben marad azoknak, kik azt végignézték.

Francia és olasz szocialisták a bekeert.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Párisi jelentések szerint a párisi szocialista pártban szakadás várható. Február 25-én a szocialdemokrata párt nemzeti tanácsa előkészítő ülést tartott. A kisebbség javaslatát ezen az ülésen, hogy a nemzetközi viszonyt újból vegyék fel, 4720 szavazattal 4184 szavazat ellenében ellogadták. Ilyen körülmények között számolnak azzal a valószínűséggel is, hogy a március 4-ére összehívott nemzeti tanács hasonló határozatot fog hozni.

A Petit Parisien szerint a hadügyi bizottság törvényjavaslatot tervez, mely szerint az alkalmasnak talált középiskolai tanulókat mindjárt altisztekké nevezik ki.

Zürich: Az olasz kamara ülésén az élelmezés kérdésében a szocialisták határozati javaslatot nyújtottak át, amely a közlelmezés kérdésén kívül a háborús politikával és a békefeltételekkel foglalkozik. Boselli miniszterelnök kijelentette, hogy ez a javaslat lényegében ugyanaz, amelyet hat hónappal ezelőtt elutasítottak. A győzelmes béke érdekében most sem bocsájtkozhatik a javaslat taglalásába.

Több felszólalás után névszerinti szavazásra került a sor, amely elől hatvan képviselő elhagyta az üléstermet. A javaslatot 272 szavazattal 35 ellenében elvetették. A szocialisták javaslata mellett szavazott Enrico *Férris* is, aki eddig a lefőbb háboruizgató volt.

Amiról

Tisza István gróf beszélt.
(Mit mond Fogaraszemegye hivatalos lapja.)

— Az Aradi közlöny tudósítójától. —

Beszéljenek a száraz tények, amelyeket Fogaraszemegye hivatalos lapjából iktatunk ide:

Véghatározat.

Az ellenséggel önként távozott *Pertis* Tisztus dr. 40 éves, nő, 2 gyermek atyja, gör. kath. vallásu, fogarasi lakos jelenleg ismeretlen tartózkodasu, vármegyei közkórházi igazgató főorvos ellen a B. T. 144. §-a 5. pontja szer. at minősülő hűtlenség büntetnének alapos gyanuja miatt, melyet az által követett el, hogy az osztrák-magyar és szövetséges fegyveres erő hátrányára, az ellenséges hadsereggel szemben annak előnyére segítő tevékenységet fejtett ki, és a megvert ellenséges haderő kivonulása alkalmával azzal önként távozott, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot az 1886. XXIII. t. c. 1. §-a a) pontja és a 4 §-a alapján, a hivatalától való felfüggesztése mellett elrendelem és a vizsgálat további lefolytatása végett az iratokat a vm. főjegyzőjének kiadom.

Együttal pedig nevezett ellátását a felfüggesztés tartamára, 1916 évi október hó 1-től kezdődő hatállyal, illetményei egyharmadában állapítom meg.

Indokok:

A megtartott nyomozatok rendén megállapítást nyert az a különben is köztudomásos tény, hogy terhelt az országba tört ellenség kiverése alkalmával azzal — hivatalát elhagyva — önként ellenséges területre távozott és mindent azért tette, hogy ebből az ellenségre előny, fegyveres erőkre pedig hátrány hármozlék, mért is hűtlenség büntetnének alapos gyanuja miatt, ellene a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot el kellett rendeljem, és egyúttal tekintve, hogy a vád oly súlyos természetű, hogy annak alapos gyanuja is veszélyezteteti terhelt által eloglalt állás méltóságát és begizolás esetén hivatalvesztést vonna maga után — a m. kir. beügyminiszter ur 45623—907. B. M. sz. rendelete alapján hivatalától való felfüggesztését is ki kellett mondanom.

A felfüggesztés tartamára, a tisztí fizetés egy harmad részében megállapított ellátás, az 1886. XXIII. t. c. 4. §-án alapszik.

Miről szokásban levő terheltet hirdetményileg azzal értesitem, hogy ezen véghatározat ellen, a vm. hivatalos lapban történt megjelentéstől számított 30 nap alatt a vm. közigazgatási bizottságnak cenzett telebbezés adható hozzám be. Belle Sándor, alispán.

Tizenöt jegyző.

Hasonlóképpen jártak azon községi és körjegyzők és segédjegyzők is, akik a kivert oláh hadsereggel önként távoztak s az oláh hadsereg előnyére segítő tevékenységet fejtettek ki. Ezek a következők: *Sandra* János alsóvisti körjegyző, *Barbat* Péter sarkaicei körjegyző, *Barbát* Miklós sarkaicei segédjegyző, *Ursz* György vadi körjegyző, *Folea* Máté mundrai körjegyző, *Carian* György viedényi községi jegyző, *Boer* György alsóarpási községi jegyző, *Gligore* János alsóvenicei körjegyző, *Gabor* Sándor strázakeresorai körjegyző, *Bika* János pozsortai körjegyző, *Gram* Kelemen reusori körjegyző, *Popa* György bethleni körjegyző, *Oana* János szunyogszéki községi jegyző, *Sajama* Leo dragusi körjegyző,

Küzdelem a magas gabonaár ellen.

— Aradi köztisztviselők a kenyérdrágításról. — A kamara a várost szállítja fegyverbe. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az agráriusoknak a gabonaárak felemelésére irányuló akciójáról az Aradi Közlöny a társadalom valamennyi rétegének véleményét kikéri. Ma azok jutnak szóhoz, akikre a régi kuruc keserv ma legigazabban elmondható: *recrudescent valverá*. A természet-szerűleg és szükségképen legcsendesebb szavú, de panasza talán leginkább jogosult köztisztviselőket, aradi társadalmuknak lelkét, egyesülésük főemberét, ifj. Schweigert Péter adótitkoszt kértük meg, hogy mondja el kollegái, osztályos társai nézetét és véleményét a gabonaárak felemeléséről. A következőkben volt szives nyilatkozni:

(Nélküözés, nyomor.)

— A köztisztviselők majdnem kivétel nélkül nélküöznek és nyomorognak. A silány táplálkozás következtében — ez pedig a legsomorubb igazság — nem képesek fele annyit sem dolgozni, mint a béke normális idejében. Ami mindennapi kenyerünket már régen nem adja meg nekünk az Isten.

A 60 koronás gabonaárak mellett — miután a gabonaárak minden közszükségleti cikkre, tudvalevőleg még a ruhára is visszahatnak — nem a mostani fizetések, de még ezeknek négyszerese sem lenne elegendő, a legminimálisabb létfenntartásunkra. Pozitív számítások alapján merem ezt állítani. Az állam tisztviselőinek valamikor némi reprezentálásra, szellemi szórakozásokra is voltak igényeik, — ma meztláb járnak gyermekeink. Feleségeink nem mehetnek ki a dohos lakásból, mert nem tudunk cipőt venni a lábukra. Ezen körülmények folytán az elkeseredés oly nagy, a munkaképesség annyira csökkent, hogy ez, épen a mai idők fokozottabb munkakövetelményei mellett, a köznek végzetlenül nagy hátrányára van, és lehet, hogy katasztrófális hátrányára lesz nemsokára. A tisztviselőknek előkelőbb rétegeiben is elkeseredett hangulat ütötte fel a fejét.

(Mért nem segít az állam?)

A köztisztviselők gyermekei nem tudnak tejhez jutni. Fogyasztási szövetzetek létesítése, a mai lehetetlen beszerzési viszonyok között, épen a nagyobb városokban nem lehetséges. A rossit sem bírnák. Uram, engedje meg, hogy mintegy recitatívot folytonosan hangoztassam: *a gabonaárak felemelésével a legteljesebben, legtökéletesebb módon tönkretesznek bennünket!* Beszélnek arról, hogy a kormány a mai fizetéseknek ötven százalékos felemelését tervezi, de mi ez, mi lenne ez a gabonaárak felemelésével szemben, ami a legnagyobb árdrágulásokat eredményezi az egész vonalon? Egy csepp a tengerben, egy homokszem a Szahara-sivatagban. Mint a köztisztviselői lélek kipróbált szeizmográfja, én már érzem, hogy számom közeledik...

Az államnak gazdaságai vannak, közvetlenül Arad közelében. Miért nem segít az állam? Mezőhegyesről egész Aradot el lehetne látni tejjel, hússal, gabonánemével.

(Fusztulunk, vesszünk.)

Ismét csak ezt kell mondanom: A gabonaárak felemelése végzetes csapás lenne reánk. A már ma is — merem állítani kivétel nélkül — súlyosan eladósodott köztisztviselőket a teljes végromlásba, erkölcsi zűllésbe kergetné. Nemzeti csapás, hogy a köztisztviselő nem tud megélni, mert emiatt előbb-utóbb megbizhatatlanná válik, az ügyeket nem úgy intézi, amint

kellene, ha a feleség, gyerek betevő falatért sir, nem is ember, aki meg tud maradni az erkölcsi bázison.

(Egy rokkant katonatiszt.)

Van itt a hivatalban egy kollegám, rokkant katonatiszt, a *tellátát Oroszországban hagyta*, a haza oltárán. Mint adótitkoszt működik, és tessék, itt van a fizetési lajstroma: ez az ember 129 korona és 6 fillér fizetést kap egy egész hónapra, ma elsején. Pedig nincsen a fizetéséből letiltva egy fillér sem, a hivatalos levonások és „a katonaságnál túlévezett fizetésének térítménye” csökkenti le ennyire. Három gyereke van!...

Önkéntelenül feltolakszik az ember lelkében a fájó, égető kérdés: mi hát a nagyobb hősiesség: föllábat elveszíteni a csatában, vagy feleséget, három gyermeket tartani el 129 koronára 6 fillér havi fizetésből?!

Mellektőlalkorást nem szabad elvállalnunk, illetőleg csak a többség kegyes engedelmével. Egy régi, bürokratikus rendelet szabályozza ezt így. De az időnkől sem tudja, mert a csökkent létszám, fokozódott munka minden percünket a hivatal számára köti le. Nem vagyunk még időmunkások sem ma már. A régi tehát a dobtalan köztisztviselőről onakronisztikuma.

(Lorongyolódók.)

Ilyen viszonyok között, amikor már két éve elmúlt, hogy nem tudunk egy darab ruhát beszerezni, amugy sem valami nagy fehérnemű készletünket pótolni, hova-tovább gyakoribb lesz a tisztviselő családban a gondos háziasszony panaszsa, — *lorongyolódunk*. A drága petróleum mellett éjszakákat tölt el a ház jószelleme és nem győzi a feleségének indult fehérnemű foltozását, harisnyák stoppolását. Persze annak idején sem voltunk képesek ezeket az árukat elsőrendű anyagból vásárolni. Ruházatunkat öreg foltozó szabók egy ideig a kifordítás művészetével renoválták. De a gyermekruházatnál még ezt a rekreációs műveletet sem lehet végrehajtani. Újat venni lehetetlenség. Ki adhatja oda egész havi fizetését egy kis gyermek télikabátért.

Lassanként rájövünk arra, hogy a *kancsgallér és kezeld* egészen jó találmány. Nem kellemes ugyan, szépnek még a legjobb akarat mellett sem mondható, de a mosás szörnyű budgetjét mégis megkönnyíti. A kirojtzott nyakkendő sem valami lélekemelő, de nem adhatunk 6—10 koronát egy új rosszért.

Szóval: *lorongyolódunk*.

A 60 koronás buzaár megkoronázná a mi sorsunkat.

Kereskedők és iparosok állástoglalása.

Azt a fontos kérdést, amely az Aradi Közlöny már a mai számában foglalkozott, az aradi kereskedelmi és iparkamara mai osztályülése is beható tárgyalás alá vette. A vidéki mezőgazdasági érdekképviseletek és a mezőgazdaságok exponensei tudvalevőleg már most szeretnék a kormányt arra bírni, hogy a buza maximális árát felemelje. A kereskedelmi és iparkamara, amely nemcsak a kereskedelmi és ipari osztály, hanem a fogyasztók érdekeit is képviseli, szintén szükségesnek tartotta, hogy az erre irányuló mozgalom elien erőyesen tiltakozzék. A kérdést Bogár s. titkár ismertette, amely után Varjassy Lajos dr. főtitkár részletesen kifejtette az *árfelemelésre irányuló akció időszerűtlenségét és jogtalan voltát*

Szerinte nincs összefüggés a maximális ár felemelése és a többtermelés között. A buza ára nem befolyásolhatja a gazdaközönséget a tekintetben, hogy milyen mértékben termeljen búzát, mert hiszen amikor a gazda elveti a szemet, akkor még nem tudhatja, hogy abból a termésből származó búzának milyen lesz a maximális ára. A kérdés tehát most még nem időszerű. Egyébként pedig véleménye szerint a buza maximális árának felemelése sokkal nagyobb adóval sújtaná az ország népét, mint a legutóbb megszavazott új adótörvények alapján betelülő adók összegei. Javaslataira a gyűlés kimondotta, hogy a kamara intézze átíratot Arad város törvényhatósági bizottságához és kerje Arad közgyűlését, hogy a kormány előtt már most tiltakozzék a gabonaáraknak túlzott mértékben való áremelésé ellen.

Börtönrre ítélt

aradi albirtokosnő.

(A hamisan anyakönyveltetett gyermek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy aradi varronő állott ma a törvényszék előtt egész bűnhalmazattal terhelve. Közokirat-hamisítás vétségével eszmei halmozatban élő családi állás elleni büntett, háromrendbeli csalás vétsége és két rendbeli csalás büntette miatt a kir. ügyészség vádat emelt Takács Gyuláné és társai ellen. Takács Gyuláné 1916 november 4-ike óta előzetes letartóztatásban van, leányneve Horváth Mária, jó családból származik, a testvérbátyja orosz hadifogságban levő dévai ügyvéd, az ura piacér volt. Az asszony 25 éves, aradi lakos. Továbbá vádat emelt az ügyészség büntársai: szabadlábon levő özvegy Toldy Sándorné született As Vera 54 éves aradi lakos, okleveles szülész ellen közokirat-hamisítás vétségével, eszmei halmozatban élő családi állás elleni büntett miatt. Eszenkivül vádat emelt az ügyészség Takácsné mellett büntársai, Gaskó Árpádné szül. Hoglauer Margit, 31 éves napszámosnő ellen, csalás büntette miatt. Az ügy története a következő:

Takács Gyuláné, hogy a vele vadházasságban élő *Kellner Ferencet* törvényes házasságra bírja, a gyermekmenhelyről ápolásra kért ki egy három hónapos esecsemőt, Gligor Lászlót, — akit azután mint Zellner Ferenc törvényes gyermekét Toldy Sándorné születésné segítségével megkereszteltetett és anyakönyveltetett. Toldy Sándornénak ezért 30 koronát fizetett. A csalásokat pedig úgy követte el Takács Gyuláné, hogy 1916. október 20-án Spielman Albert gabonakereskedő előtt *Winkler Józsefnek* eteki gazdag földbirtokosnak adta ki magát. A gabonakereskedőnek eladott 100 métermázsa burgonyát, 50 métermázsa diót, 30 métermázsa babot. Az árukra 200 korona előleget vett föl, de természetesen sohasem szállította. Ugyanezt a trükköt Gaskó Árpádné segítségével megismételte Bogsch Aurél gabonakereskedővel szemben, akitől már 500 korona előleget esalt ki a sohasem szállított árukra.

Takácsné a mai föltárgyaláson védő nélkül jelent meg. A második és harmadrendű vádlottakat Zubor Imre dr. védte. A kir. törvényszék *Hittó József* táblabíró elnöklésével a vad- és védelem meghallgatása után bűnösnek mondotta ki a varronőt a terhére rótt bűncselekményekben és ezért összeünetésül 2 évi börtönbüntetésre ítélt. Toldy Sándornét 6 havi rognázbüntetéssel sújtották. Végül a harmadrendű vádlottat, Gaskó Árpádnét *törlentette* a törvényszék az emene emelt vád alól.

Fel kell jelenteni minden uzorást!

— Németország főállamügyészének felhívása. — Razzia a pályaudvarokon. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Németország megszervezte a hadiuzsora hivatalát. Ennek az a feladata, hogy az élelmiszerekkel üzőt mindentéle visszaélést ugyszólván statáriális módon toroljon meg. Miat Berlinből érkezett rendkívül érdekes tudósításunk elmondja, ennek a hivatalnak csupa olyan ember a tagja, akiket a német fővárosban a legokosabb embereknek ismernek és akik az élet minden esalafintaságát, a minden hájjal megkent embertársait is ismerik. Ez a kitűnően bevált hivatal, amely éberem őrökdi az élelmiszerek-uzsora, a jogtalan élelmiszerekkereskedés, árhalmozás megállítására kiadott rendeletek felett, az elmúlt éjszaka nagyszerű razziaát rendezett a berlini pályaudvarokon.

Az élelmiszerek esempészek ugyanis a falura szoktak kintazni, ott összevásárolják a parasztoknál az árut, természetesen óriási áron, főleg olyan élelmiszert kerítenek meg, amelyet a Közélelmezési Hivatal közölcokra akar rekvirálni.

Az áru éjszaka, mint utipodgyász került rendszeren Berlinbe és a vasuti állomásokon valóóságos vásár fejlődött ki, mert a paraszt is szereti ezt az időt, amikor ott találja már az ügynököt, aki nagy pénzért átveszi az élelmiszert és busás haszonnal adja tovább.

Az elmúlt éjszaka az említett hivatal tisztviselői és a rendőrség 150 embert tartóztattak le csak a Sándor-téri pályaudvaron és ezek utipodgyászában, bőröndjeiben összesen a következőket foglalták le:

Négy métermázsa sonkát, ugyan ennyi kolbászt, hat mázsa füstölt húst, több mint 22 métermázsa friss húst, 30 métermázsa vágott baromtit, egy métermázsa házi nyulat, 28 láda tojást, másfél métermázsa vajot, 3 métermázsa sajtot, 2 métermázsa borsót és babot, egy métermázsa cukrot. Egy embertől, — aki azt mondta, hogy kereskedelmi utazó — 3 métermázsa szappant vettek el, egy másiktól pedig 30 kilogram gummit.

A gummit és a szappant átadták a hadügyminiszteriumnak, a többi élelmiszert, amelynek elszállításához több teherautó volt szükséges, részben Berlin város hatósága kapta a lakosság részére, részben pedig a muniociógyarakban dolgozó munkások élelmezésének javítására fordították.

A büntető eljárás megindult és érdekes, hogy azok, akiknek a podgyászán a nevük is olvasható volt, még azt is letagadták, hogy valaha a podgyászt látták. Ket utazókosárban egy borju és egy sertés volt és a kosarakat egy előkelő berlini szálloda címére adták fel. A szálloda tudni sem akart erről a dologról. Az is érdekes, hogy katonákat is le kellett tartóztatni, mert ezek jelentkeztek több podgyászarab átvételére és kiűnt, hogy a címzettek ezeket a katonákat feltogadták a hordári munkára, mert azt hitték, hogy a rendőrség ezeket nem bántja. Letartóztattak egy ilyen hordárt, akiről kiderült, hogy öreg legyházviselt alak, akit a rendőrség most is körözött egy nyolcezer márkát érő szörmebunda ellopásáért.

Az sem mindennapi dolog, hogy egy államügyész a törvényszéke területén megjelenő újságokban olyan hirdetést tegyen közé, mint amelyennek közlésére Köslin első főállamügyész kérte meg a berlini lapokat:

„A háborus uzsora ellen! Noha az 1915. július 23-án megjelent szövetségstancsi rendelet súlyos büntetéssel fenyegeti meg azt,

aki a közszükségleti cikkek árát felhajtja, a háborus uzsora mindmáig nem csappant, sőt aggasztóan terjed. Sajnos, még igen sok ember van, akik mindennél előbbre valónak tekintik a maguk érdekeit és ezért nem akarják belátni, hogy a háboru nemcsak egyedül „konjunktura”, amelyet egy becsületes ember nem használhat ki jogtalan haszonszerzésre és hogy aljasság a haza megszorult helyzetét kizsákmányolni. Sajnos, ennek felismerése széles körben és minden társadalmi osztálynál hiányzik, sőt még olyan embereknel sincs meg, akik különben sokat adnak a maguk becsületére és hazaszeretetére. Kezen fekvő dolog, hogy eme lelkiismeretlen eljárás következtében a legszükségesebb élelmiszerek általános drágulása mindjobban elfajul, mert az élet fenntartására okvetien szükséges cikkeknek: vajnak, lisztnek, husnak, főzeleknek minden áremelkedése ma számtalan más szükségletnek megdrágulását vonja maga után. Bizonyos az is, hogy az az ember, aki mindig drágábban és drágábban kénytelen megtízteni élelmiszereit, az könnyen hajlik arra is, hogy a maga részéről, ahol csak teheti, az árakat emelje. Ezért a háborus uzorát feltétlenül meg kell gátolni és a büntetői hatóságok eme cél elérésére fejtessenek ki minden rendelkezésükre álló erőt. Azonban csak oly esetekben léphetnek közbe, amelyek tudomásukra jutnak és sajnos, ez a vissztekintéseknek egy igen kis száma. A német birodalom minden egyes polgárának kötelessége, hogy támogassa őket és elváróm, hogy minden német polgár, minden egyes háborus uzsora esetet a hatóság tudomására hozzon. Ezért minden becsületes némethez azt a sürgős kérést intézem, hogy forduljon hozzám, vagy a rendőrségekhez és haladéktalanul jelentson be minden visszaélést. Senkinek sem szabad ezektől a feljelentésektől tartózkodnia. Aljasság csak a névtelen denunciació, amely csak azt célozza, hogy másnak kárt okozzon, de hazafias és becsületes cselekedet az igazságnak megtevelő feljelentés, amely hozzájárul ahhoz, hogy a hazát még nagyobb bajtól megóvjuk, és eikeráljuk azt, hogy azok a nehéz terhek, amelyet a német nép visel, még szaporodjanak.”

Érdekes, hogy Tisza István gróf miniszterelnök, ha nem is szóról-szóra, de ugyanilyen szellemben intézett a magyar parlamentben tartott legutóbbi beszédében felhívást a magyar polgársághoz.

EGYESULETI ELET.

(*) Az Aradi Kaszinó-Egyiet március hó 3-án délután 5 órakor tartja évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tabori előfizetőinket, akiknek a tabori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tabori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos kézbesítésben fennakadás állhat be.

Oroszország leggazdagabb főúrnak tragédiája.

— Ötven évig ártatlanul Szibériában. — Kazimow gróf halála. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Newski Prospektnek egyik fényes palotája állandóan a halott ház látszatát keltette. Ablakai, amelyek Pétervár legszebb útjára nyilottak, mindig le voltak zárva s az óriási díszes kapu előtt sohasem állt meg társaságbeli fogat. A titokzatos kastély ura Kazimow Péter gróf a legrégebb orosz nemesség egyik tagja, egy Jókai tollára méltó romantikus regényhős, kinek birtokain csakugyan órák hosszat utazhatott egykor a gyorsvonatok szemlélődő utasa.

A napokban óriási meglepetésre fejtöltak a titkos palotának a Névara nyíló ablakszeméi, dübörögve megnylt az óriási kapubejáró s minden járó-kelő nagy meglepetésére fekete gyászszövetekkel vonták be a palota homlokzatát.

— Meghalt az öreg Kazimow gróf! süttögtak megilletődötten az orosz főváros lakói és életre kelt a szörnyűséges történet, amely ennek az orosz főúrnak osztályrészül jutott:

I.

Az 1862-ik évben kelt egybe az akkor 25 éves Kazimow gróf Olewska Olga hercegnővel. Látszólag boldog családi életet éltek, bár a hercegnő életvidám természeté a kisse melankoliára hajló orosz grófnak sok kellemetlen percet szerzett. Kazimow végtelenül féltette a feleségét oly annyira, hogy valóóságos közepkori szigorúsággal zárta el az emberek szeméi elől. Ha eltávozott otthonából, egy direkt erre a célra készített páncélfalu szobába zárta asszonyát, amelyből természetesen kijönni nem lehetett, mindaddig, míg ő maga haza nem érkezett. A hercegnő mindezek ellenére is szerette férjét, mert fiatal kora játéknak láttatta vele az életet.

A pétervári társaságok, sőt az udvar is megunták Kazimow grófok visszavonult életét s egy alkalommal maga a főudvarmester tréfásan szólott a grófnak:

— Ön egészen elrejt a legszebb orosz nő az udvar és az arisztokrácia szeméi elől. Talán elég volna már a gerlebugásból s itt volna, hogy a leggazdagabb orosz főúrnak vadászatra hívna meg az udvart és az udvar nemeseit?

Ez a tréfás megjegyzés parancs volt, amely elől nem lehetett kitérni. A gróf kedvetlenül bar, de megtette a nagyszerű vadászatra az előkészületeket s erről értesítette ifju feleségét is, ki tapsolva, örömmel vette s vadászat híret. Ettől a perctől fogva a gróf vadászterületén állandó nagy-szahásu előkészületek történtek. Volt a grófnak egy Sanajew nevű erdésze, ennek a vallam nyugodott a vadászat sikere. Szintén fiatal házasság volt s a fiatal nő Olewska hercegnő kegyence volt. Hacsak lehetett, mindig pétervári palotájában tartotta maga mellett.

Aki egy ilyen orosz főúrnak vadászatot még leírásból sem ismer, annak elmondhatjuk, hogy három heti előkészület után, melyben több, mint ötszáz ember vett részt, a kitűzött napra megérkeztek a magas vendégek. A cár maga nem jött meg, helyette Mihály és Pál nagyhercegeket látta Kazimow gróf vendégül. A nagyhercegek kíséretében volt Dolgoruki Dimitri herceg — a pétervári hölgyzsalonok elkényeztetett kedvence — akinek diszkrét kalandjairól frivol meséket beszéltek a pétervári klubokban és családi asztaloknál. Dolgoruki herceg valóban eszményien szép férfi volt, bátor, eszes és vakmerő; megbirkózott a kaukázusi medvével s ha szilaj vérét csillapítani akarta, napokon át nyergeletlen lovon s fedetlen fővel száguldotta át kalandszomjasan a végtelen orosz pusztákat. A társaságnak itt is központja

volt. Mihály nagyherceg valósággal becézte s társaságában a fiatal hercegek minden szabad volt.

A fiatal Dolgoruki az élénk és vidám szellemű háziaszónnyal csakhamar kedves barátságot kötött, anélkül azonban, hogy ebben bárki is megróvót találhatott volna. Csak a férj szemé olvasott ki a társalgásukból olyanokat, amelyek szívét mardosó fájdalommal töltötték el. A vadászat több, mint két hétig tartott s ezalatt az idő alatt a férj valósággal összeesett, csak szemének lobogó fénye mutatta nagy elhatározásokra képes lelkét.

Az utolsó napon nagy szerencsétlenség történt a vadászaton. Egy hegyszakadéknál halva lelték Dolgoruki herceget, a koponyájának hátsó részén egy vörös sebzáj vádolta a gyilkosát. Az előkelő vendégsereg azonnal eltávozott a grófi hártól, mert minden gyanu a háziurat terhelté, akinek ifju feleségével a fiatal herceg talán többet foglalkozott, mint kellett volna.

Kazimow grótot csakhamar le is tartóztatták s a pétervári törvényszék — ártatlanságának minden hangoztatása mellett is — életfogytiglani kényszermunkára ítélte, melyet Szibériában kellett eltöltenie. Az ifju Kazimow grófnő az ítélet kihirdetése után megmérgezte magát, a grótot pedig deportálták a szibériai ölbányákba. **Ötven évig fejtette Kazimow gróf a rettenetes bányák életlő sötétségében az ólmot s ötven év kiszorítása sem tudta megörölni a hatalmas szervezetet, mert fentartotta életterejét adó, mindig hangot adó igazsága, hogy — nem ő ölte meg Dolgoruki herceget. Ki hitte volna el neki? Evtizedek után e rögeszme mániakusának tartották s nevettek rajta.**

II.

Öt évvel ezelőtt a moszkvai kormányzóság Barramir nevű falujában halálos ágyán fekvő egy Sanajew nevű öreg bérő, aki valamikor ötven év előtt Kazimow gróf erdésze volt.

Halálos ágyán bevallotta, hogy Dolgoruki herceget ő ölte meg.

— Egy éjjel az erdő mélységéből, ahol a főúri társaság vadászott, hazavit a szerelemvágy. Tudtam, hogy a kis erdészlakban egyedül vár reám fiatal feleségem és én megszegve hivatalos kötelességemet, otthagytam az erdőt, hogy felkeressem asszonyomat. Divináció volt-e, áliai üszön — vagy titkos megérzése egy szörnyű veszedelemnek: ki tudná megmondani? Amint az erdészlakhoz közeledtem, sikoltás hangja ütötte meg a fülemet. A szívemet elszorította a féltelen érzése s futva, rohanya siettem messziről világoló házam felé. Megnyomtam a kilincset: az ajtó zárva. Zúgtek: a fény kialszik, a sikoltás elhal a szobákban, esőnd lesz a kiáltok, ordítok, nem felel senki. Rettenetes felindulásomban vállamat az ajtónak vetem, benyomom, betöröm s a sötétben mellettem kisurrann egy hatalmas férfinak az alakja. Gondolkodás nélkül kaptam le vállamról a fegyveremet löttém utána... Találtam. A férfi hangtalanul bukott el és én siettem be a szobába anélkül, hogy megnéztem volna, ki volt az, aki betört otthonomba, ahol újultán hevert fiatal feleségem. Alig tudtam életre ébrazteni és ekkor elmondotta, hogy a herceg éjnek idején felkereste, mintha üzenetet hozott volna tőlem. Ő bebocsátotta s a herceg ekkor vissza akart élni bizalmával. A többi már tudtam. Kimentem az erdészlakból, vállaimra emeltem a hullát, eltüntettem a nyomokat és bedobtam egy hegyszakadékba. **Ahhoz már nem volt lelki erőm, hogy a tárgyaláson, amelyen Kazimow grótot vádolták gyilkossággal, magamat feltedezzem.**

III.

Kazimow gróf Szibériából való kiszabadulása után öt évig élt pétervári palotájában, anélkül, hogy egyetlen öreg szolgán kívül, valaha valaki vel szót akart volna váltani. Még azt sem tette meg, amire törvény szerint joga lett volna, hogy elkobzott birtokait visszakövetelje. Mélységes embergyűlöletben halt meg s napokban 80 éves korában, a titokzatos palotában.

Felfegyverzik az amerikai hajókat.

— Nem Wilson izen hadat. — A Lakonia nem ok a háborura. —

(Saját tudósítónk teleteljelentése.)

A Daily Telegraphnak jelentik Newyorkból: Wilson elnök a kongresszus számára tartja fenn a döntést a hadüzenet dolgában. A kormány azonban már most hozzá fogott a posta-gőzösök felfegyverzéséhez.

Mielőtt Wilson elküldte a kongresszusnak jegyzékét, megmutatta annak szövegét Becker hadügyminiszternek és a vezérkar tagjainak, hogy vajon az üzenetben megtörténjék-e a hadüzenet bejelentése, vagy csak utaljon-e az esetleg bekövetkező hadüzenetre. A hadügyminiszter az utóbbit ajánlotta, mert a hadüzenetre az előkészületek még sokáig tartanak.

Bécsből jelentik: Ausztria-Magyarország Amerikához intézendő jegyzékének megszüvegezése még nincs befejezve. Jól értesült helyről szerzett értesülések szerint a külügyminiszterium alig lesz abban a helyzetben, hogy a jövő hét eleje előtt az Unió jegyzékére megadják a választ.

Wilson elnök úgy nyilatkozott, hogy a hadüzenet előtt biztosítani akarja az amerikai haditengerészet együttműködését az angol és a francia flottával az egész kereskedelmi hajózás védelmére. Az elnök látni kívánja, hogy a német flotta megtámadja-e az amerikai hadihajókat, vagy nem.

A Reuter ügynökség jelenti Washingtonból: Wilson elnök és az államtanács azon az állásponton van, hogy a Lakonia megtorpedozásának ügyében nem tesznek semmiféle lépést, amíg a kongresszusnak nem lesz meg az alkalma az elnököt felhatalmazni a kereskedelmi hajók felfegyverzésére. A kormány különösen arra mutatott rá, hogy nem kívánatos meg nem engedni a municiót szállító hajók felfegyverzését, mert a hajóknak a népjogok értelmében joguk van municiót szállítani.

A Nieuwe Rotterdamsche Courant szerint a Manchester Gyuardian jelenti: Kitűnően értesült londoni-amerikai körök véleménye szerint a Lakonia megtorpedozása nem hozza Wilsont abba a helyzetbe, hogy az egész amerikai közvéleményt maga mögött láthassa, mert nem amerikai, hanem csupán angol hajó megtorpedozásáról van szó.

Az Allgemeine Handelbladet jelenti Londonból: A Lakonia megtorpedozásánál a két amerikai hölgyen kívül két néger is elpusztult.

Az a tény, hogy amerikai emberélet is áldozatul esett a Lakonia elsüllyesztésénél, Berlin politikai köreiből bizonyos nyugtalanságot keltett, mindazon által nem hiszik, hogy az Unió ezért háboruba keverednék Németországgal.

Washington. Az a javaslat, melyet a municiószállító hajók felfegyverzésére a kongresszus elé terjesztettek, a kormány szerint meg egyezik a nemzetközi joggal.

Ilvis Máriának, — aki a Lakonián elpusztult, — fia sürgőnyt küldött Wilsonhoz, amelyben bejelentette, hogy a németek ellen küldendő hadseregbe önként jelentkezik és az első

között akar lenni, akik a németek ellen harcolnak.

A Daily Telegraph jelenti: Megállapították, hogy a Lakoniának 8 utasa fulladt a vízbe, köztük két amerikai, chicágói polgár.

Aradi pap

a papi nőtlenség ellen.

(Levél a szerkesztőhöz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kaptuk a következő levelet:

Tisztelt szerkesztő ur! Olvasván a február 28-iki lapszámukban a szaporulat védelmére készülő böles és korszerű törvényjavaslat tervéről, mely többek közt a nőtlenségi adó behozatalával és más úton is támogatni akarja a törvényes házasságot, aktuálisnak találok a helyzetet egy ezzel kapcsolatos más nagy társadalmi probléma megoldására.

A papi nőtlenség magának a katolikus vallásnak szempontjából sem dogma, egy más felekezetben sem áll fenn, még az ikertesítvörög katolikusban sem.

Erkölesei szempontból s evvel kapcsolatban a papi tekintély és vallásosság szempontjából is ki tudja, hogy mennyi hátrányos következményt von maga után a kötelező celibatus, melynek megtartása úgy, miként az előírás parancsolja, homlokegyenest ellenkezik a férfi természettel s rendesen csak az abnormitásokon és gyengeségen alapuló kevés kivételnek ad helyet.

Ezenfelül ma, midőn a férfiak színe-javna világszerte elhullott, más részük mint beteg kerül vissza a harcterről, az itthonmaradt részt azonban teljesen satnya és beteg „untaughichok” képezik, kik a 4—5-ször ismételt sorozások dacára sem váltak be. szóval mind olyanok, kiktől egészséges jövő-nemzedék alapítása alig várható. E mellett a sok leány férjetlenül maradásra is oly dolog, ami hátrányos társadalmi állapotokat vált ki.

A hadmentességi jogánál fogva a harcterektől távolmaradt, egészséges papi osztályra e téren is nagy kötelességet ró a jövő, olyan, ami a valláserkölesnek is csak hasznára lehet.

Minden eszközt meg kell ragadni most az alkalmas pillanatban a papi nőtlenség letörésére s annak kivívására, hogy természet és istenadta jogait követtesse az is, aki katolikus pap.

A társadalom saját jövőjének érdekében tépje foszlányokra a papi nőtlenség maradi ellenzőinek farizeusi középkori álarcát s alakítson hatalmas ligát, országos celibatus-ellenes szövetséget (s ezt minden hitetlenségi propaganda nélkül és szociáldemokrata törekvések bekapcsolása nélkül kell tennie), vonja be a legfőbb egészségügyi és szociológiai faktorokat s a szövetség kérelmezzen, de ha szükséges, — követeljen erőlyesen.

Egy aradi pap.

A magyar testőrség védelme. Buda-pestről telefonálja tudósítónk: Polónyi Géza a Ház interpellációs könyvébe interpellációt jegyzett be a magyar nemes testőrség ügyében. Polónyi sérelmesnek tartja ugyanis, hogy az összes testőrség parancsnokává Dankó Viktor vezéredest nevezték ki, mert ezzel a kivételével a magyar testőrség beolvadását látja a többi testőrségbe.

Letartóztatták Suchomlinov feleségét.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A pétervári távirati ügynökség jelenti: Suchomlinov volt hadügyminiszter feleségét letartóztatták.

Berlin: Jassyban megjelenő román lapok szerint tekintettel a nagy éhínségre, újabb román menekült transzportot szállítottak Oroszország belsejébe.

Koppenhága: A Russkoje Slovo szerint a szentpétervári értekezleten az enteate képviselői nyíltan hangsúlyozták álláspontjukat a jelenlegi belpolitikai helyzettel szemben. Kijelentették, hogy a kormány duna ellenes magatartása az enteate hatalmának igen rossz benyomást keltett.

Protopopov belügyminiszter a kormányzókhoz körrendeletet intézett, melyben felszólítja őket, hogy a cenzori intézkedéseket jelentékenyen szigorítsák meg és a belpolitikai kritikát a legkisebb mértékben redukálják.

A román lapok hivatalosan jelentik, hogy az 1919 és 1920. évtelvényeket behívták katonai szolgálatra. Semmiféle beosztást a bevonulásra nem adnak. Bratianu miniszterelnök pétervári útja nem hozta meg a várt segínyt. Különösen a gazdasági kérdések maradtak megoldatlanok. Az orosz kormány kijelentette, hogy nincsen abban a helyzetben, hogy az oláh lakosságot, amely a szó szoros értelmében, éheznek élelemmel ellátja.

LEGUJABB.

Röggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Hatvanöt éves hivatalnokok

hadi szolgálata Angliában.

London: Hivatalosan jelentik: A kormány elhatározta, hogy a 18—65 év közötti állami hivatalnokokat önként jelentkezésre szólítja föl polgári szolgálatra, hogy szükség esetén kéznél legyenek. — Az indiai kormány 100 millió font sterlinget ajánlott föl hadiköltségekre, amelyet köszönettel elfogadtak. — Lloyd George a calaisi konferenciáról Londonba érkezett.

Athen: Görögország élelmezésének biztosítására élelmezési miniszterkormányt állítottak föl, amelynek vezetője Karillasz lesz.

Hága. Arról a felhatalmazásról, hogy Amerika a védelem céljaira fegyveres semlegeségbe lépjen, jelentik, hogy erre már volt precedens a múlt században Észak-Amerika és Franciaország, amikor a francia blokádtöréséről volt szó. Akkor sem került a fegyverre a sor, most is csak a legvégső esetben fog Amerika expedíciós sereget küldeni az enteate segítségére.

A Wolff-ügynökség jelenti este: Souchestől keletre az angolok támadásai megbiúsultak. Nyugatról és keletről nem jelentenek fontosabb harci tevékenységet.

A Reuter-ügynökség jelenti: A képviselőház bizottsága lényegesen megváltoztatta azt a törvényjavaslatot, amely az elnököt felhatalmazza a kereskedelmi hajók felfegyverzésére. A municiószállító hajók állami biztosításának követelését visszautasították. Lehetséges, hogy a kongresszus két háza együttes ülésben fog a javaslatok felett dönteni.

H I R E K.

Olvasóinkhoz.

Az újság előállításai költségeinek óriási emelkedése alólírott aradi napilapokat az előfizetési díjak mérsékelt emelésére kényszeríti.

Az aradi sajtó volt az egyedüli Magyarországon, mely terjedelmében és tartalmában ugyanaz maradt a háború folyamán, ami békében volt. Papír, munkabérek, festék stb. mérhetlen arányú megrálgulása a közönséget nem érintette, a háborús drágaság minden terhét a lapok kiadóhivatalai viselték. Az előfizetési árak mérsékelt emelése ezúttal sem kívánja utólrni a drágulás arányait, csupán azt célozza, hogy az előfizetés árát összhangba hozzuk a lapok példányonként való árusításának díjaival. Az új előfizetési árak tegnapról, tehát március 1-től fogva ezek:

Helyben és vidéken:

Egy óra 3 korona

Egy évre 36 „

Az aradi lapok ugyanazt nyújtják, mint a fővárosi újságok, előfizetési áraink azonban még így is olcsóbbak, mint a budapesti lapoké.

Kérjük mélyen tisztelt olvasóink megértő jóakaratait.

Aradi Közlöny,
Arad és Vidéke,
Függetlenség.

„Nem tűröm a reaktenskedést.”

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az Aradi Közlöny más helyén megírtuk, hogy az ellenzék zárt ülést kért és hogy a zárt ülés után az ellenzék nagyhangon, műfelfáborodott azon, amiért Zichy János gróf nem beszélhetett a zárt ülésen. A nyílt ülésen Tisza István gróf kijelentette, hogy csak téves történet és a kormány senkinek szólás szabadságát még távolról sem akarja érinteni. Zichy azért nem beszélhetett, mert, amikor a munkapárt egy része már szavazott, Zichy akkor állott csak föl szólásra. Több munkapárti képviselő és főleg Farkas Pál így kiáltottak: Halljuk Zichyt!

A folyosón Tisza István gróf miniszterelnök ezért odament Farkas Pálhoz és így szólott hozzá:

— „Nem tűröm a reaktenskedést. Ha jobban tudjátok vezetni a pártot, mint én, vezessétek ti!”

Farkas Pál ezt válaszolta:

— Megigértük az ellenzéknek, hogy Nagy Vincét, Ugront és Zichyt meghallgatjuk...

— „En vagyok a pártvezér, vagy pedig Farkas Pál vezeti a pártot?” szólott erre a miniszterelnök s tovább ment.

Félmillió osalás egybiztosító társaságnál.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A Nemzeti Viszontbiztosító Társaság tegnapi közgyűlésén óriási szélhámosságok jöttek nyomára. Kiderült, hogy a volt ügyvezető igazgató évek óta meghamisította a mérleget, az összes részvényeseknek olyan jutalékokat fizettetett ki, amelyek nem feleltek meg az üzleti eredményeknek. Manipulációjában két tisztviselő nyújtott neki segítséget, ezek azonban azóta már elcsúsztak a harctéren.

A csalásnak és sikkasztásnak a nemrég megválasztott elnök jött nyomára, az ügymenet megvizsgálása közben. Azonnal jelentést tett a felügyelő-bizottságnak, amely a tegnapi közgyűlés elé vitte az ügyet. A felügyelő-bizottság egyúttal az államhatóságnak is bejelentette az esetet, amely úgy határozott, hogy a részvénytársaság csak az esetben állhat fenn továbbra is, ha a részvényesek kötelezik magukat, hogy az elsikkasztott összeget, 553.000 koronát fedezik.

A részvényesek erre késznek is nyilatkoztak, miután a társaság a háború előtt amerikai üzletekben 853.000 dollár tartékaikat biztosított magának. A dollár akkor 5 kor. 45 fillér árfolyamon állott, tehát a társaságnak nagy deviza árfolyam nyeresége is van, amiből busásan fedezheti a hiányt.

— Hausser Henrik ezredes nemessége. A hivatalos lap mai száma közli: Személyem körök magyar nemzeti elismerésére Hausser Henrik 2. honvéd gyalogezredesi ezredesnek, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet „kapuvári” előnévvel díjmentesen adományozom. Kelt Badenben, 1917. évi február hó 9-én. Karoly s. k. Báro Roszner Ervin s. k. Hausser ezredes az aradi honvédek kiváló parancsnoka, a világháború folyamán nemcsak esapatai tehetséges vezetőjének bizonyult, hanem mint bátor szívtű katona ő maga járt elől ott, ahol a hősök számára termelt a babér. A király a legmagasabb rendjelekkel tüntette ki a limanovai csatában súlyosan megsebesült ezredesét, akit nemcsak katonái, de polgártársai is szeretnek és nagyra becsülnék.

— Letartóztatott vezérigazgató. Budapestről telefonálja tudósítók: A bécsi bíróság megkeresésére a budapesti rendőrség ma este letartóztatta Poor Rezsőt, a Gabona Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatóját. A vád ellene az, hogy hivatalos hatalommal való visszaélésre esábitott. A bűnügyről részleteket nem tudnak. Ez a részvénytársaság 1907-ben alakult százézer korona alaptőkével, teljesen kis társaság volt. A múlt évben az alaptőkét azonban 500.000 koronára emelték. Ugy látszik, hogy a társaság alaposan kihasználta a háborús konjunktúrákat. A vezérigazgató a legutóbbi időben Bécsben lakott előkelő szállodában, ahol irodát rendezett be magának. Bécsi ismerősei úgy tudják, hogy igen szoros összeköttetésben áll nemcsak osztrák kereskedőkkel, hanem alsóausztriai és a stájerországi helytartósággal is.

— A központi hatalmak gyalázója. Hágából jelentik: A legfelsőbb törvényszék ma tárgyalta Schröder főszerkesztő ügyét, aki lapjában, a Telegraphban azt írta, hogy a központi hatalmak Európa hímpeleerei. A főügyész 4 havi börtönbüntetést indítványozott. Az ítéletet még nem tették közzé.

— Meghalt az örült kőszivű kapitány. Amsterdamból jelentik: Az angol lapok jelentései szerint a Martin King Steffen hírhedt kapitánya üldözési mániában meghalt. Martin volt az, aki a tengerbe zuhant Zeppelin utasait nem vette fel hajójára, hanem nevetve nézte pusztulásukat.

— Ötszáz gyászjelentés. Bécsből jelentik: Archangelsk kikötőben február 25-én újabb robbanás történt. A kormányzósági lapok ötszáz gyászjelentést tesznek közzé.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Maximálták a cipő árakat. — Újabb 13 hajó elsüllyesztése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A kormány legközelebb rendeletet bocsájt ki a cipőárak maximálásáról. A rendelet négy cipőtípust fog megállapítani. Az első a gyári cipő, melynek ára az előállítási ár és harminc százalék nyereség. Az előállítási ár áll a nyersanyag maximális árából és a nem maximált nyersanyag piaci árából, valamint a munkadíjből. A harminc százalék nyereségből hat százalék a gyáré és huszonnégy százalék a nagy- és kiskereskedőké. A fiatal cipők párja 16 koronába fog kerülni, a munkás box, a vró cipőké 52—54 koronába, a finom női cipő 54—58 korona, a torna, bál, selyem és luxus cipők ára harminc százalékkal lesz a mai árnál alacsonyabb. A cipőközpont létesítését, amely a cipőbehozatal fejlesztését kapja feladatul, a kormány később fogja eldönteni.

Berlin. A birodalmi gyűlésben ma Stein hadügyminiszter foglalkozott a német hadifoglyok szomorú helyzetével. A franciák a német ellenintézkedések folytán a fronttól ötven kilométerre vitték ugyan a foglyokat, de a leggyalázatosabban bánanak velük, éheztetik és kínozzák őket. Szűk ketrecekbe zárják a tiszteteket és altiszteteket, hogy katonai titkokat és információkat kaphassanak tőlük. Ezért mi is ugyanígy fogunk eljárni, azouban aljasságot

— **Halálozás.** Arad város polgárságának legszelebb köreiből kelt őszinte részvétet Tulipán Sándornak ma történt elhalalozása. Az elhunyt becsületes és egy maga személyének, mint ipari foglalkozásának tisztelget szerzett egyéniség volt. Láppai előkelő iparos családból származott és miután szülővárosában szorgalommal és nagy szakértelemmel vezetett vállalatát eladta, Aradra költözött és a Hungária kávéház tulajdonosa lett. Aranybányává vált az üzlet, az előzékeny, ur módorú és mindig elsőrangú árut nyújtó kávéház vezetése alatt. Nagyon megszerették a kitünő szakembert Aradon és ezt a szeretettel megtartotta arra az időre is, amikor visszavonult a magánéletbe. Tulipán 71 éves volt. Halálát özvegyén kívül előkelő rokonság gyászolja. Temetése holnap délután fél három órakor lesz a felső temető halottas házából.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Bérczy Lajos posta és távirda gyakornokot postatisztá névezte ki.

— **Csak csapatokat szállítanak az orosz vasutak.** Pétervárról jelentik: Ismét nagy tüntetések voltak az élelmiszer drágaság miatt. 30 péküzletet kilosztottak. A zavargások oka a hosszas várakozások az élelmiszerüzletek előtt. Az orosz határról jelentik: A vasutak vezetősége a személyforgalmat és áruforgalmat március 14-ig az összes vonalakon megszüntette, ez idő alatt csak csapatokat fognak szállítani. Moszkvában és Kiebben az élelmiszerhiány növekszik. Moszkvában a hatóságok zavaragástól tartanak.

— **Kötelessék a meszárosok üzleteiket kinyitni.** Berlinből jelentik: A rendőrség azt tapasztalta, hogy a meszárosok, noha volt árujuk zárva tartották üzleteiket. A hatóság elrendelte, hogy a meszárosokat naponta délelőtt 8—1-ig, délután 6—8-ig, vasárnap pedig rendőrileg megállapított eladási órák alatt, feltétlenül nyitva kell tartani. A rendelet ellen vétőket szigorúan büntetik.

— **Öngyilkos testvérpár.** Berlinből jelentik: Egy testvérpár szomorú tragédiája alkotja

nem követünk el. Ha az angolok követik a franciák példáját, akkor velük szemben ugyanígy fogunk eljárni. Ezután a buvárhajó háborúról beszélt a hadügyminiszter. A blokád bejelentése után az angol kormány kijelentette, hogy a vitéz tengeralattjáró legénységgel szemben különös bánásmódot fog alkalmazni. Mi ellenrendszabályokat fogunk életbeléptetni. A fogságban levők azt hiszik, — mondotta, hogy mi elegekedtünk róluk. Pedig nem szabad azt hiszük, hogy az a legrosszabb katona, aki fogságba esik, mert épen, akik a legvitézebbül védelmezték állásaikat, estek fogságba. Ha a háború befejezése után visszatérnek, nem fogjuk megvonni tőlük elismerésünk külső jeleit.

A Wolff-ügynökség jelenti: A már között szállító gőzösökön kívül az utóbbi napokban a Földközi-tengeren még tizenhárom hajót süllyesztettünk el 25166 tonnatartalommal, köztük az Oceania 5217 tonnás olasz hajót, amely búzát szállított Amerikából Olaszországba, a Corso 3274 tonnás olasz gőzöst és egy angol gőzöst 500 tonna tartalommal, amely lenmagot és mangán ércet vitt Hullba, a Brundunia 3.07 tonnás fellevegverzett olasz gőzöst, amely Argentínából kukoricát szállított, a Scoblan 2903 tonnás svéd gőzöst, amely szenet vitt Norfolkból Nápolyba, a Bitoniot 1537 tonnás görög gőzöst, amely Szalonikiból Algirba ment.

közbeszéd tárgyát a német fővárosban, Fischer Ella, Fischer Guidó városi főmérnök tizenhét éves mostoha leánya a múlt hét keddijén délután öt órakor elment egy mozgósínházba és onnan többé nem tért vissza. A főmérnök este 8 órakor ment haza a lakására hivatalából és minthogy mostoha leányát nem találta otthon, elküldte tizenhárom éves János nevű fiát, hogy keresse meg nővérét. A gyermek, akire' apja este 11 óráig várt, majd pedig ezután a rendőrségen kérte a keresését, szintén eltűnt. Minden nyomozás és kutatás hiábavalónak bizonyult, míg végre tegnap a fiu hulláját megtalálták a Teltow csatornában. Városszerte azt beszélnek, hogy Fischer kisasszony félt mostoha apja szigorától, mert ennek tudta nélkül ment el a moziba és valószínűnek tartják, hogy a testvérek együtt követtek el öngyilkosságot.

— **Keresk. szakoktatás.** (Magántanolyam felnőttek részére.) Márciusban új négy havi tantolyam veszi kezdetét. Beiratkozás Lázár Vilmos-u. 2. 1486.

— **Kerpel kölcsönkönyvtár új pótjegyzéke megjelent.** 901

Drágább, de legalább — nincs.

— Színhely: a trafik.

A vevő: Édes kisasszony, azt olvastam a lapban, hogy mától fogva felemelik a dohányok és a szivarok árát. Nagyon érdekel a dolog azért, hogy bizonyosat tudjak, egyenesen önhöz fordulok.

A trafikos kisasszony: Igazán a legjobb helyre fordult. Mától fogva drágább lett a dohányáru.

A vevő: Helyes. Már vártam ezt. Helyes.

A kisasszony: Miért helyesel? Talán tetszik önnek az áremelés?

A vevő: Nagyon természetesen. Eddig mindenki dohányozott, mert olcsó volt a dohány, most, hogy drágább lett, csak kevesen fognak dohányozni s így mindenkinek fog jutni a füstőléből.

A kisasszony: No lám, erre nem is gondoltam.

A vevő: Mert maga nem filozofus ebbe kisasszony. Kérek szívat...

Kisasszony: Milyet parancsol?

Vevő: Ah, hát válogatni lehet. Bravó! Kérek Mediát...

Kisasszony: Media most nincs.

Vevő: Sebaj, sebaj, adjon kedves, trabukót, britanikát, csak sokat, gyorsan, az is jó lesz.

Kisasszony: Trabukónk most nincs, de britanikánk lesz, megígérték, hogy a brit szigetek blokádja után fognak küldeni.

Vevő: (Dühösen) Hát adjon kisasszony kubát, vevéyt, cigarihoszt, bánom is én, csak adjon.

Kisasszony: Sajnálom, kubát a kubai felkelés óta nem küldhet a kormány, a vevéyt megvevették már a múlt évben, a cigarihoszt pedig a spanyol semlegesség megóvása miatt...

Vevő: De az isten szerelmére, milyen szivarjuk van hát?

Kisasszony: (Nyájas mosollyal) Dohányáru egyáltalán nincs...

Vevő: (Sirva) Csak egy, egyetlenegy cigarettácskát...

Kisasszony: (Határozottan) Nincs!

Vevő: De hát miért emelte fel akkor a kormány az árakat?

Kisasszony: Miért ne emelje, mikor dohányt úgy sem küld?

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

Nagy orosz dráma az Apollóban.

— Sardou műve a mozivászonon. —

Sardou egyik nagykonceptiójú művéből készült a „Fouér éjszakák” című grandiozus film, amelyet péntektől kezdve három napon át mutat be az Apolló-színház. Orosz földön játszódik le a film lüktető drámaisága története. Az orosz kormányzónak, Goresakoff grófnak egyetlen fiát, aki jegyese volt a dusszardog Fedorovna hercegnének, meggyilkolják. Mindenki előtt bizonyos, hogy a gyilkosság anarchisták műve. S a gyanu Kirilov Szergiusz grófra terelődött. Szergiusz gróf a gyilkosság éjjelen szokott meg Oroszországból. A kormányzó utána küldi legügyesebb kémét és detektívjét, Kazimirt. De elmege Fedorovna hercegnő is a detektívvel. Meg is találták egy német fürdőhelyen Szergiusz gróft, és elkezdődik a hercegnő munkája. Magába akarja Szergiuszt bolondítani s így akarja tőle kicsikarni a vallomást. Szergiusz bele is szeret a hódító szépségű hercegnőbe, de Fedorovna Anna is halálosan megszereti a dalás férfit. Szerelmére azonban akkor jön rá, amikor egy éjjelen törbe csalták már Szergiuszt s csak percek választják el attól, hogy rájuk törjön Kázmér. Kiderült, hogy tényleg Szergiusz volt a gyilkos, de joggal ölte meg a fiatal Goresakoffot. Rutul visszaolt az bizalmával s elesébitotta feleségét. Amikorra drámai történetét meggyóna a hercegnőnek Szergiusz, meg is jelenik Kázmér bérenceivel. A hercegnő maga menti meg szerelmét, akit az örvény szélére sodort, a végső veszély pillanatában.

* **A fekete szivarvány.** (Medgyaszay Vilma az Urániában.) A színház szünetelésig megtöltött nézőterén tegnap három telt háza való előkelő közönség élvezte a legújabb magyar filmet. Az az egy tényként leszögezhető már most is, hogy ezek a magyar filmek minden tekintetben már olyan tökéletesek, hogy mindenféle külföldi attrakció felveheti a versenyt. Mostani képe is értékes és érdekes tárgyat dolgoz fel, mely nagyon hasonlít a „Imhoff dr.” tárgyához, mert benne egy orvosnő és betegek közötti szerelemről van szó. Ezt a vonzó és érdekes tárgyat, melynek központjában egy szép vak leány áll, Medgyaszay Vilma a tőle már a színpadon is megszokott művészetével és természetességgel játssza meg. Ezzel a szereppel, mely a filmen ugyan az első, egyszerű felemelkedik a mozistarok sorában. Segíti ebben őt egy kitünő partnere Somlay Arthur is, akiről már messze külföldön is tudják, hogy a legnagyobb moziszínészek egyike. A közönség gyorsan melegegett fel, érdeklődése rohamosan

nőtt és örömmel szögezhetjük le, hogy ennek a képnek éppen olyan sikere volt, akár a Farkas-nak, akár a Jókai-képnek. „Monna Vanna” a legújabb magyar film attrakció, legközelebb az Urániában

* **Mister Robinson** — vasárnap az Erzsébet mozgó-színházban. Mister Robinson azon filmek egyike, amelyek minden képzeletet felülmúlnak, megszűnik az ember gondolkodni, néma szemlélője lesz az előtte lepergő eseményeknek. Egy kincsért termő bányáért folyik a harc Mister Robinson e szilárd akaratu férfi és a pénzsóvár trósz között. A rettenetes, idegizgató küzdelemben Robinson mint egy szilárd szikla áll még akkor is, amikor a trószit fejedelmének hugával a gyönyörű Gladiuszal a véletlen összehozza a rettenetes harc, melynek hullámat előtűnk csapkodnak Robinsonra győzelmesen végződik a nem csak, az aranybánya, hanem a szépséges amerikai miss is, akit a törhetetlen férfi meghódít. A nagystilű kép a második felvonásban éri el fénypontját, amikor egy irtózatoss orkán tombol, pusztít erős gátakat, Robinson kunyhóját is tönkretesszi. Ehhez hasonló nagystilű jelenet filmen még soha nem létezett. A harmadik felvonásban győzelmesedik Robinson akaratereje és nem csak a bányák, hanem a szépséges miss Gladys tulajdonosa is lesz. Legközelebb a Királytigris.

NYILTIÉR

(Az ezen vonat alatt közöltetett nem vállalnak felelősséget.)

Gőzeke szántást vállalok

ny tavasszal, mint ősszel. Érdeklődők sziveskedjenek, március 3-án, azaz szombaton, a bursáki gazdaság intézőjéhez (Telefon 425.) fordulni.

Erdélyi Márk.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. március 2-án péntek:

4. Bakt. **Bőregér.** 4. Bakt.
Operetta.

Kezdete 7 órakor.

A szerkesztőség felé:

Bodnyánszky Endre vezetésében
Staubert József.

Limbeck János és fia első m. kir. szab. erckoporsó gyára és temetésrendező vállalata.

Ösv. Tulipán Sándorné szül. Haszler Magdolna a saát, valamint az alólírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja a hön szeretett és felejtethetlen jó férj, a drága jó testvér, sógor, nagybácsi és rokon

Tulipán Sándornak,

folyó évi március hó 1-én, reggeli 7,8 órakor, munkás életének 71-ik, zavartalan holdog házasságuk 30-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindenható bölcs akaratához képest bekövetkezett jobblétre szenderültét.

A felejtethetlen kedves halott földi maradványai március hó 2-án, délután 2 1/2 órakor fognak, a felső temető halottas oszarnokából, a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint becsentetelni és az ugyanottani családi sírhelyben, az örök pihenésre helyezettetni.

Az engedtelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért Aradon, a főispantelendő Minorita-atyák szentegyházában folyó évi március hó 12-én, reggeli 9 órakor és a lippai római katolikus plébánia templomban fog az egek Urának bemutatni.

Pihenés enyhed, drága emléke áldott legyen!
Arad, 1917. március hó 1.

Ösv. Geisz Ádámné, szül. Tulipán Franciska, ösv. Krékay Józsefné szül. Tulipán Magdolna, Kulcs Antalné sz. l. Tulipán Hermiu, Tulipán Teréz, Tulipán Paula, testvérei, Kulcs Antal sógora, Bosnyák Jóna né sz. Kulcs Rózsika, unokahuga, Geisz Sándor, Krékay Aladár, unokatestvérei. Ugyanint számos rokon, jobbarat és jóismerős neve nem is.

Bélyeggyűjtőkkel

keresek összeköttetést csere és vétel céljából.

Fehér Kereszt szálló, II. em., 26. 1472

Nyomtatványok

célnes kivitelben készítnék az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Március 2., 3., 4., péntek, szombat és vasárnap

Corvin-film.

Fehér éjszakák

Orosz történet 4 felvonásban.

Sardou Victor „Fedorájából” írta és rendezte: Korda Sándor.

Főszereplők:

Berky Lily, Kürthy György és Szakacs Andor.

Az előadások 5, 7, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

Jegyek előre válthatók a. e. fél 11-12 óráig a pénztárnál.

AKI

házat, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

182-1917. g. sz.

Arverési hirdetés.

Arad m. kir. váro. g. zdasági sz. ke a város tulajdonát képező alant felsorolt ingatlanokat a l. évi március hó 4 én reggel 9 órai kezdettel tartandó árverésen haszonbérbe adja:

1. Az eddig Engelhardt Ferenc által bérlet Gyüalegelsébelli 429. számú 5 holdas parcellát évenként és holdankint 30 korona 20 fillér kiküldési ár mellett.
 2. Az eddig Angel Miklós által bérlet Gyüalegelsébelli 485. számú 29 hold és 507 □ öles parcellát 46 korona 10 fillér évenkénti és holdankinti kiküldési ár mellett.
 3. Az eddig Rédei János által bérlet Nagylegelsé dőlésbelli 798. sz. 5 holdas parcellát 16 korona évenkénti és holdankinti ár mellett.
 4. Az eddig Nafádi György által bérlet Gellindülébelli 841. sz. 4 hold 260 □ öles parcellát 40 korona holdankinti és évenkénti kiküldési ár mellett.
 5. Az eddig Richter Lejos grámja Kádár József által bérlet 812. számú 12 hold 0 öles parcellát 28 korona 40 fillér holdankinti és évenkénti kiküldési ár mellett.
 6. Az eddig Zsivanyelov Veikó által bérlet 828. számú 5 holdas parcellát 28 korona 10 fillér évenkénti és holdankinti kiküldési ár mellett.
 7. Az eddig Buzs Istvánné által bérlet Gellindülébelli 828. sz. 4 hold 268 □ öles parcellát. Bányapenzsli létéendő 5 holdankint 20 korona készpénzben vagy előlagosított értékpapirokban.
- Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok kezrtan, az árverés megkezdése előtt

nyitandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bányapenzs mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad m. kir. város gazdasági métkének 1917. évi február hó 28-án tartott üléséből. A gazdasági szék.

Gyakorlott

német-magyar gépiró h. vatalnoknót,

ki könyveléshez is alkalmazható,

melőbbi belépésre keresünk.

Részletes ajánlatok

Seidner Bernát és Fia

céghoz Marosborsára intézendők. 1482

Rézgálic

garantált 98%-os

eladó.

Bővebbet szíveségből

Fehér Zsigmondnál

Arad, Szabadság-tér 10.

Baloldali I. emelet. 1411

Felter Teréz kozmetikai intézete Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás Szép-
lős májfoltos, mitesszeres, pattanásos
arcot szeppé, ráncos, öregedő arcot
fiavá eszék. Szemölcsöt, hajszála-
kat végleg eltávolít. Vörös orr s
kézkezelés, arcobőrápolás, haj-
ápolás. Arcmasszage jutányos bér-
letben. Szerek szétküldése vidékre
is. Fogadok 9—12-ig, 2—6-ig, hi-
vata noknökei és különös alkalmak-
hoz esti órákban is. 521

Felter Teréz, Arad, Forray-utca 4. szám, I. em.

DURATING!

törvényesen védett vegyi szer,
amely a kamgarn öltönyök,
egyenruhák, szövetek, női ru-
hák, reverendákon stb. mulatkozó
fenyt radikálisan eltávolítja.

Kapható:

Schäfer Henriknél

Arad, Andrassy-tér. Magyaror-
szág kizárólagos képviselőjénél
1—, 150, 2— koronás üvegek-
ben. 627

házon kívüli helyre csakis a marás lehetőségét kizáró szájkosárral
bocsáthatók

25. §. Harapós és általában a közbiztonságra veszélyes kutyákat
nappal biztos módon megkötve, bekerített helyen kell tartani, éjjel
pedig azok csakis sárt udvarban bocsáthatók szabadon.

26. §. A tanyákon tartott kutyákat a vadászati tilalmi idő alatt
pásztorok kutyákat pedig nyakukról, első lábaik alul 3 centiméter távol-
ságra lefűző oly koloncal kell ellátni, mely őket a szabad mozgásban
lényegesen korlátozza.

27. §. Vendéglőbe, kávéházba, vagy más nyilvános helyiségbe
ugyszintén társaskocsiba kutyát bevinni nem szabad. E tilalom betar-
tás-ért nemcsak a kutya birtokosa, hanem az illető helyiség tulajdo-
nosa (bérletj.) illetve a társaskocsi alkalmazottal felelősek. Sétányokra
kutyát vinni szintén tilos.

28. §. Vására kutyát vinni tilos.
29. §. Kutyát kinézni, durván bántalmazni, uszítani vagy zaklatni
tilos.

Büntető határozatok. Kihárzást követ el: a) aki másnak a kutya-
járól az ebbárcát jogtalanul elveszi b) aki más kutyájáról szóló ebbár-
cát saját kutyáján használja, c) aki saját kutyájára szóló ebbárcát
másnak adja, d) aki kutyáján hamis, vagy megnamisított ebbárcát
visel, e) aki a 6—8 §-okban előírt bejelentést elmulasztja vagy az
ebárcát szívesen szempontjából — lényegesen körülményre vonatkozóan a
valóságnak meg nem felelő bejelentést tesz, továbbá aki kutyája ré-
szére az ebbárcát ki nem váltja, f) aki a jelen szabályrendelet 22—30
§-ai ellen vét, amennyiben cselekménye súlyosabbnak nem minősül, 100
koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Grebn, főkapitány.

A szépségápolás titka a felhasználított sze- pítőszerek helyes megválasztásá- ban rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc- szépitő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőcső. Kis tégely 150 kor. Nagy tégely 250 k.

Rozsnyay Serail crémje nappal használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Lehető finomságu. Crém, lenér, rózsát és testá-
nyakon Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, Loin
du bal orgone, piros ró-
zsa, Serail. Üvege 1 kor 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyas gyógy- szertárában Arad, Szabadság-tér.

SZABADALOM BEI		PATENT. ANG.	
Az Első Aradi Hajlákony Fatalpu G ipőgyár			
vált az első, amely Magyarországon a közönség által legjob- ban kedvelt, a bőrpapucsot teljesen pótló csinos és tartós, nem oldalt szegezett			
DUPPLA FATALPU PAPUCS			
készítését feltalálta és forgalomba hozta s ezen óriási hiányt pótló találmány már is oly széles körben ismerté vált, hogy a gyár havonként 10 15,000 pár papucsot hoz forgalomba.			
Kereskedőknek és viszonteladókknak nagyobb megrendelésnél árkedvezmény!			
Gyártelep: Arad, Urbán Iván-utca 8—10. és 17. szám. 123			
Figyelem a védjegyre!			

979—1917. kh. Hirdetmény.

Folyó évi január hó 1-én életbe lépett obtarási szabályrendeletet
a következőkben tesszem közhírré:

1. §. Arad szab. kir. város területén tartott kutyák után adót kell
fizetni. Ez a kötelezettség a kutya elválasztásának napjától kezdődik.
Adómentesek a katonai, csendőrségi, vagy rendőrségi célokra szolgáló
beosztott, vagy oktas alatt álló, továbbá a városi mezőőrök és erdő-
őrök birtokában levő és hivatásuk gyakorlására szükséges kutyák.

23. §. Minden kutyabirtokos köteles kutyáját kellően etetni, itatni
s gondozni, és egészségi állapotát figyelemmel kísérni.

28. §. Mibelet valamely kutyán belső megbetegedésre utaló jelen-
ség-k mutatkoznak, ugyszintén ha a kutya tüdőki, vagy megszókött,
továbbá, ha azt vesztelességre gyanús, vagy veszett állat megmarta,
birtokosa, illetve a gondozásáért megbízott egyén, azt az 1888. évi
VII. t.-c. 126. §-ában megjelölt állat-gész egügyi hatóságnál (szep-tányi
hivatalnál) bejeleleni tartozik, egyúttal köteles a kutyát, amennyi-
ben nem szókött meg, a hatóság intézkedéseig elkülönítve biztos helyen
elzární. A vesztelesség, vesztelesség gyanúja, vagy fertőzés gyanúja ese-
tén követendő eljárásra az 1888. évi VII. t.-c. 65—72 és ezen törvény
végrehajtása tárgyában kiadott 40000—1888 sz. rendelet 189—192.
§-ainak, nemkülönben az 52963—908. sz. földmívelésiügyi minis-
teri és az e tárgyban kiadott egyébb minis-teri rendeleteknek határozmányai
irányadóak.

24. §. A város belterületén minden kutya az utcára s általában

Fagydagantok

szüntetésére legjobb
szere a **FRIGIN.** elmulasztására,
agy viszkeleg-
ség biztos meg-
Ára ecsettel és uta-
lítással 1 korona.

Legfajdalmasabb tyukszemétő

is 3 nap alatt
minden ki
megszabadul
a Hajós-léle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem
piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra.
Ára használati utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtására a legsikere-
sebben és teljesen csak a „Phomel-
sav”-val eszközözhető. A butorokat nem rontja, még a
petéit is kiirtja. Ára 1 üvegeknél 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen”. Egy pár
perc alatt bármely haját,
vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színtre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni.
Ára 3 koronán 40 fillér.

A fenti szerek kap- hatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer- tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.
Alapítottát 1836. évében az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetés ára 3 fillér. Vasnapi hirdetésekkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 4/6 óráig vehetők fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

- „Hölgyek kérésére” levele van a kiadóban. 1479
- „Exce stornak” a kiadóban levele van. 1490
- „Tisztelettel” jelzésre levél van a kiadóban. 1474
- „Öreg levelek” levele van a kiadóban. 1468
- „Mária” jelzésre levél érkezett a kiadóba. 1465
- „Kis Doktor” jelzésre levél van a kiadóban. 1467
- Zugliferes.**
Vasárnap délután nem jelenhettem meg jelszót virággal a városbába előtt. Kérem a lapban jelszót „Napsugar” jelzésre, hogy levelem valaszt milyen jelzésre küldjem. 1464
- Intelligencia, éves 35 éves ügyvezető**
ma szombat délután igazi urimber tisztességes lemerésért keresek, aki őt öntől a városból távoztassa. Levelemet „Nem bánja meg 25.” jelzésre a kiadóhivatalba írással. 1485

Oktatás.

Kezdet
és énektanítást válna lakásán Dr. Békés, Erzsébet-kerület 18. 1441

Ellátás.

Óraadó
részere közti és lakás-adóhely kereseték. Ajánlatok a kiadóhivatalba írással. 1468

Alkalmazást nyer.

Segéd
a rövid- és szövegírásakmányban járatos, szonatti belépésre ke értenek. Engel és Weiss nagykereskedő céghez, Békéscsaba. 1460

Előadás

vidéki urházhhoz keresek, baromfi-nevelésben járatos előnyem. Bőve bet: József főherceg-ut 10. II. emelet, ajtó 7. 1470

Alkalmazást keres.

Jó irás
4 polgárit végzett leány, szerény fizetésű, állást keres, esetleg éljente is. Cim a kiadóban. 1464

Közös irás

állást keres 1 hónapig ingyen dolgozók. Cim a kiadóban. 1489

Hu-személyes éves fűszervetkés
rokkant katona (rokkant sága foglalkozásában nem akadályozza) magyar német-román nyelvismertető, mint kiszolgáló, raktárnok vagy bármilyen megfizető állást keres, lehetőleg állás- és azonnali is. Cim a kiadóban. 1481

Arva utas

irodai foglalkozást keres, egy hónapig díjtalanul foglalkozik. „Török” jelzésre a kiadóhivatalban. 1442

Magán-írás

elvállaló, tisztaság- és higiénia- mindenféle munkát, emellett. Cim a kiadóhivatalban. 1450

Kiadó lakás.

1 vagy 2 szoba.
Egyreztett különjárható szoba kiadó Mikes Kólemon-ut. 18. 1478

Lakást keres.

Bérbérlés
magánházzal, kerttel. Ajánlatokat „Magánház” jelzésre a kiadóba írással. 1477

50 korona jutalomban

rezeáltam azt, ki április elsőjére lehetőleg a Szabadság-ter körében egy 2 szobás modern lakást keres. Cim a kiadóban. 1478

2 szobás lakás

lakást, fürdőszobával, ke csak május 1-re, Nádor-utcai részén Kossuth-utca-ig. Cim a kiadóban. 1478

Lakás

4-5 szobás, megfelelő mellékhelyisékekkel, azonnali vagy legkésőbb április elsőjére ke értenek Cim a kiadóhivatalba. 18-2

Ingatlan.

Eladó önkormányzat

egy magas földszintes ház a belvárosban, minden komforttal, melyben egy jövedelmező vegyeskereskedés és két lakás van, a Határ-utcaban a 10. sz. földszintes ház, melyben öt lakás van. Továbbá Győrök Pó-ut 43 számú ház, szállóval, a 17-es villamos megálló mellett. Cim a kiadóhivatalban. 1476

Egy emeletes ház

teljesen jókárban tartott, 10 lakással, eladó. Rész-utca 2/a. 1425

Gyógyászat.

As anget

Májdalomellapító Bengue balsemot teljesen pótolja a Hahn-Földes-féle máj-összeállító balsem, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ara 2 korona. Földes gyógyszerár, Hahn gyógyszerár. 12

Rak és vállalkozás

elleni feher káncos kapható Ferenc-téri Vajdas-nyógyászatban. Kis 16, nagy 1 korona 10 fillér, nagy 16, nagy 3 korona. 8171

Üzletek.

Egy jövedelmező vállalkozás
trafik- és italm-érett engedéllyel ellátva, a utazás miatt, május 1-től átadó, eseti g huzattal együtt eladó. Bővebet a kiadóhivatalban. 5006

Üzletelhelyiség kiadó

Szabadság-ter 3-4. szám. Bővebet Hammer Vilmos villany-üzemeltetőnél. 1028

Vétel és eladás.

Látvány (Föld-tervező)

megvételre kereseték. Cimeket a kiadóhivatalba írással. 1473

Jóhang

modern rövid szögű bérbérlő, esetleg kiadó. Aranykő-utca 2-3. 1468

Jókar-nyelv

vendéglő borsosítás eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1478

Könyvek

és egész könyvtarakat vesz Deák Béla könyvtár-akadémia és mód rn antikvariátus. Forray utca. Telefon 302. 871

Egy új használt gépjármű

2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Különléte.

Nincs be-írás.

Használjunk helyette Trichlor-ethylent, nem ro band, meg nem gyútható, nem bűzös pó szere eldobható, ennél sokkal hatásosabb, ara 70 fillér. Hahn Vilmos gyógyszerár, Batthyány utca. 1408

As „Aradi Újnyomda”

működő-ét Boro- Bényi tér 22. (városi ház mellett) me kezdte. Elv. Ha min denemű olajmagvakból ann- tány mel lett olajat készíteni. Ugyanott darál sok le eszközl-etek. 891

Írógépek

új és használt, uzemkellékek, szaksterd javítások, irás- és sokszorosító-ök, gépirás tanítás. Rodnár József írógép-üzletében. Szász-utca 2. Telefon 11-41 szám. 421

As Anget

aranyer-kupokat mindentlen pótolják a Haemorrhoid-kupok, azonos összetételű folyadékot is teljesen azonos, ara korona. Földes gyógyszerár, Hahn gyógyszerár. Arad.

Fényképészeti szakmában teljesen járatos

fényképész, állást keres.

10-15 évi gyakorlattal bír és ezen a téren mint üzletvezető is működött, az annál belépésre

állást keres.

Cim a kiadóhivatalban. 1446

Matteine-féle

patkány és egérintés

új eljárás szerint

Patkány- és egérintéshez ajánlok patkány- és egérintés-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egert öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintés bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyészi laboratórium

Arad, Boro- Bényi-ter 1. szám. Telefon 10-48. 106

1916-1917. évi.

Hirdetmény.

Több előfordult vészességű eset következtében errede- em, hogy Arad város területén lévő összes kutyák folyó évi február hó 7-től számított 30 napig állatdóron kötve tartassanak vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva porázon vezetessenek.

Figyelemre em a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. a. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési ministerium által 40 000-1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül, vagy szájkosárral, de porás nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak és elfogatásuk után azonnali ki fognak irtatni.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságtól Aradon, 1917. évi február hó 7.

Green Nándor, 106. szám

Dohánypajta

4 darab, egyenként 65 méter hosszú, a legkifinomottabb karban, n. g. mennyiségű fenyőfa alkatrészekkel, építészeti és megfelelő faanyaggal

azonnal eladó.

Értekezhetni Aradon

Haimai József

forgalmi vezetőjében 1500

Deák Ferenc-ut. 5. Telephon: 726.

Eszterházy kocsi, Landauer és Bukli

lehetőleg szerszámmal, néhány heti kölcsönhasználatra, esetleg megvételre

kerestetik.

Vételre kerestetik továbbá 1 waggon

Széná.

Ajánlatok kéretnek: Fehér Kereszt szálloda II. em., 26. ajtó. 1471

Magyar gőzgépeket

- Kompond és stabil gőzgépeket
- Gőzcseplő garnitúrákat
- Magánjáró lokomobílok
- Csepítőszekrényeket
- Esztergápadókat
- Herefejtőket
- Elevátorokat
- Motorokat
- Gőzekéket és
- Gőzkazánokat

javítottan állapotban vásárolnak készpénzfizetés ellenében

FREDRICH TESTVÉREK

gépgyára, Temesvár.

Paraffin és stearin gyertya,

- Gyufa,
- Gepőajok,
- Hengero'aj,
- Zsíros szóda,
- Mayuga Raffia,
- Elsőrendű rézgaló
- állandó nagy raktár.

Hubert József,

Arad, Szabadság-ter

Telefon 262. 1181